

DARBININKAS

XLVIII NR. 69.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 15, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Amerika siunčia kviečius, Maskva siunčia kariuomenę

Savaitės įvykių tiek ir taip vienas kitam prieštaraujančių, kad, pasak N.Y. Times, stebėtojai emė kelti klausimą: ar Amerika keičia politikos kryptį, organizuodama bendradarbiavimą su Sovietais; ar Sovietam bendradarbiavimas yra tikslas ar tik manevras?

BENDRADARBIAVIMO FAKTAI: už auksą kviečiai, už kunigą šnipai

Atoslūgi tarp Maskvos ir Amerikos rodė eilę bendradarbiavimo faktų:

— Spalio 7 prezidentas Kennedy pasirašė atominę sutartį. Spalio 9 prezidentas paskelbė sutikimą parduoti Sovietam "keletą milijonų tonų" kviečių; pažadėjo, kad po kviečių eis kitos prekės. Senato užsienio komisijos pirmininkas Fulbrightas žadėjo svarstyti senatę prekybos draudimų atšaukimą. Derybose su Gromyko Amerikos pareigūnai siūlė Sovietam susitarti, kad tam tikra dalis bombonešių, skirtų atominėm bombom nešioti, būtų sunaikinti. Numatė galimybę įvesti tiesioginį oro susisiekimą tarp Maskvos ir New Yorko, pasiūlyti konsulatams Leningrade ir Chicagoje.

Amerika siekia stiprinti bendradarbiavimą su Maskva. Su sąjungininkais — neišaišku, nes nauji žmonės Anglijoje ir Vokietijoje, o Prancūzija turi savo atomus

Pasikeista pagaliau kalėjimuose laikomais žmonėmis: Amerika gavo kun. Walter Martin Cizek, išbuvusį sovietiniuose kalėjimuose nuo 1940, gavo taip pat Marwin William Makinen, suimtą 1961; abudu laikytus kaip šnipus; Amerika atidavė Sovietam jų šnipus Ivan D. Egorov ir jo žmoną.

Tokia bendradarbiavimo linija, pasak prezidento, esanti abiem pusėm naudingesnė negu izoliacijos ir priešiško. Bendradarbiavimo linijai naujo tempo turėjo duoti pasikalbėjimas tarp prezidento Kennedy ir Sovietų ministro Gromyko spalio 10.

OBSTRUKCIJOS FAKTAI: O laisvo susisiekimo su Berlynu nėra ir nebus.

Gromyko buvo pas prezidentą paskutinį kartą prieš metus. Tada Gromyko tvirtino prezidentui, kad Kuboje nėra sovietinių raketų, o prezidentas jau turėjo įrodymus. Dabar Gromyko pasikalbėjimą su pre-

zidentu aptemdė naujas incidentas, kurį jau žinojo prezidentas, bet kurio nežinojo ar dėjos nežinąs Gromyko — tai sovietinė obstrukcija neįsileisti Amerikos karių, vykusių iš Vokietijos į Berlyną.

Tą pat dieną, kada Gromyko buvo pas prezidentą, Amerikos 61 karys 18 mašinų vyko pro Marienborną į Berlyną. Sovietinė kontrolė karius sulaukė 5 valandas. Sulaukė ir išvykstant iš rytų Vokietijos zonos į Berlyną jau visas 48 valandas. Kelias buvo užblokuotas sovietiniais sunkvežimiais,

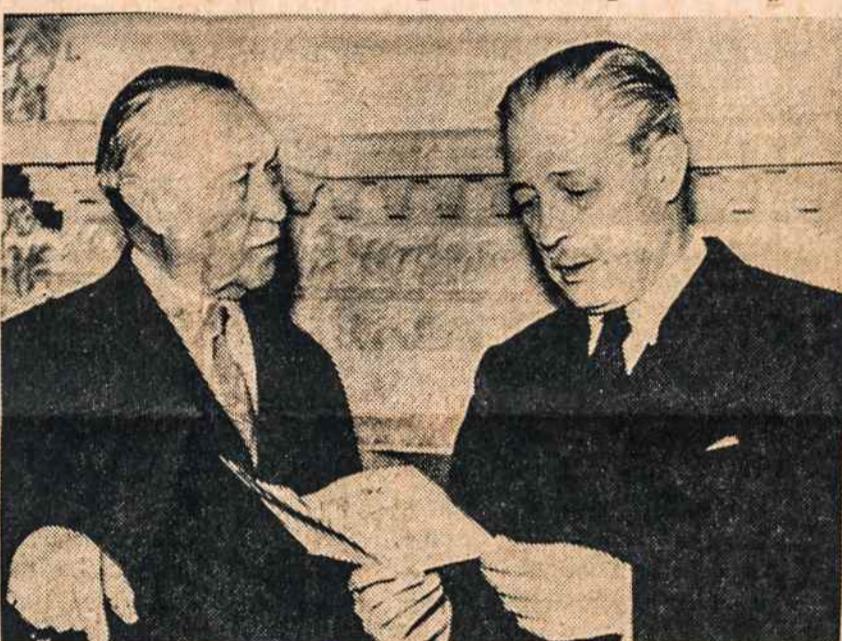
ir nedidelis amerikiečių būrys buvo apsuptas Sovietų kariuomenės. Tik valstybės sekretoriaus Rusk protestas Dobryninui, Kohler protestas Maskvoje privertė Sovietų diplomatus duoti įsakymą kariuomenei praleisti amerikiečius. Konfliktas kilo dėl sovietinio reikalavimo, kad kontrolės reikalui amerikiečiai išliptų iš mašinų. Tie atsisakė, nes tai buvo priešinga įprastinei tvarkai.

Tai buvo deguto šaukštas bendradarbiavimo medų. Išpūdi švelninti Washingtonas aiškina, kad tai buvęs nesusi-

pratimas, priskirtinas vietiniam sovietų viršininkam. Tie, kurie netiki, kad Sovietuose būtų laisvė veikti, kaip nori, vietiniam viršininkam, spėlioja, ko Maskva siekė, demonstruoti įsakymą kariuomenei praleisti amerikiečius. Gal norėjo rodyti Kinijos komunistam, kad Sovietai griežti su Amerika. Gal būt, tai buvo išmėginimas, kiek amerikiečiai nuolaidūs sovietiniam kaprizam naujose sąlygose. Tačiau incidentas paliko įspūdį, kad Sovietai, kalbėdami apie atoslūgi, išnaudoja kiekvieną progą giliau brautis į Vakarų pozicijas.

ADENAUERIS išėjo iš valdžios, bet pasiliko politikoje

Vokietijos kancleris Adenaueris pareigas perdavė Erhardui spalio 14. Tačiau jis pasilieka parlamento narys ir savo partijos pirmininkas. Tokiu būdu jis nenustoja turėjęs įtakos valdžios darbam. Amerikoje vertinama, kad Adenaueris visiškai pasitikėjo Dulles-Eisenhowerio politika, bet neturi tokio pasitikėjimo Kennedy ir jo patarėjų štabo politika Erhardas Washingtonui būsiąs sukalbamesnis.

DU ISEINA. Adenaueris pasitraukė ir kanclerio vitetą perdavė Erhardui. Aglijos MacMillanas pranešė, kad taip pat pasitraukia, anglai dabar svarsto, kas jį pakeis — laikinai pareigas eina jo pavaduotojas Butleris.

ALZIRA VĖL KARAUJA

Prieš Ben Bellos diktatūrą ir už demokratiją sukilo berberai, kurių yra 2 milijonai. Nors Ben Bella pasiuntė kariuomenę ir užėmė pagrindinius berberų miestus, tačiau sukilėliai pasitraukė į kalnus, ir jų sukilimas nėra palaužtas.

Ben Bella spalio 14 paskelbė, kad Maroko kariuomenė su tankais ir lėktuvais įsiveržė į Alžiro teritoriją. Maroko kariuomenė per 60 mylių nuo pasienio užėmė Saharos dalis, į kurias Marokas reikią pretenzijas. Ben Bella pasiuntė misiją, siūlydamas Maroko karaliui derybas.

— Rytų Vokietija spalio 14 paskelbė, kad atbėgo ir paprašė azlylo armijos karys Gary Martzke. Tai jau ketvirtas amerikietis.

KONGRESE: prieš bendrą kelionę į mėnulį, užsien. paramą

— Atstovų Rūmai spalio 10 pasisakė 125:110 prieš bendrą su Sovietais kelionę į mėnulį organizavimą. Gali jų pasisakymą pataisyti prezidento plano naudai tik senatas.

Kongrese spalio 14 kilo aštrių kaltinimų dėl Amerikos užsienio paramos. Prokomunistas ir agresorius Indonezijos Sukarno gavo iš Amerikos 17 mil. "bėdos reikalą", o dar pora dienų prieš tai jis nusi-

pirko prabanginius 3 lėktuvus už 20 mil. Sen. Morse siūlė neduoti paramos tiem lotynų

VATIKANE:

— Popiežius Paulius VI spalio 14 priėmė Amerikos žydų 100 asmenų delegaciją.

— Vatikano II susirinkime tebesvarstomi Bažnyčios vidaus tvarkos bei organizacijos klausimai: tautinių kalbų vartojimas kai kuriose mišiu dalyse, kai kurių dalių sutrumpinimas mišiose, vyskupų galios sustiprinimas ir tokiu būdu decentralizacijos didinimas Bažnyčios administracijoje. Bet tie visi klausimai dar be galutinio sprendimo.

Palaimintasis Neumann
Vatikane spalio 13 paskelbtas palaimintuoju John Nepomucene Neumann, ketvirtas iš eilės Philadelphia vyskupas. Gimęs Bohemijoje 1811, atvykęs į Ameriką 1836, mirė 1860. Jo beatifikacijos byla pradėta 1960. Buvo pripažinti du stebuklingi išgydymai jo užtarimu.

DE GAULLE JAU TURI ATOMUS

Ar tai kenkia Amerikos politikai ir Europos vienybei? Ar vienodai supranta Europos vienybę de Gaulle ir Amerikos politikai?

Prancūzijos užsienio ministris de Murville spalio 7 tarėsi su prezidentu Kennedy. Po pasitarimo buvo trumpai paskelbta, kad prezidentas de Gaulle numato atvykti į Ameriką gal ateinančių metų pradžioje; bet taip pat paskelbta, kad nuomonių skirtumas tarp Amerikos ir Prancūzijos dar labiau pagilėjo, nes prieš įsakymų Amerikos norą —

Prancūzija jau turi savo atomus.

Spalio 9 Prancūzijos vyriausybės pranešė, kad savo lėktuvam Mirage IV yra perdavusi atomines bombas. Tegul jos nedidelės, tegul tik dvigubai stipresnės nei numestosis Hiro-

shimoje, tačiau jos reiškia, kad Prancūzija jau yra kandidatas į atominio klubo narius. Tame klube lie šiol tik trys. Gal Prancūzija ir nenorės jame dalyvauti, jei tai bus priešinga Prancūzijos interesui. Tačiau de Gaulle nori atvykti į Ameriką ir kalbėtis su prezidentu Kennedy, vengdamas New Yorko ir Jungtinių Tautų iškilmų. Toks jo noras gali būti vertinamas kaip noras įtikinti Kennedy, jog Prancūzijos atomai nereiškia politikos, priešingos Amerikos politikai. Prancūzijos atomai, jei jie bus žinioje Europos, tik papildys Amerikos atomų reikšmę ir pavaduos juos ten, kur Amerikos politika gali nesiekti ir likti abejinga Europos likimui.

Kam Prancūzijos atomai reikalingi?

Siandien, kada Prancūzija jau yra atominė jėga, atkrito įtarinėjimai, kad de Gaulle tik dėl savo kaprizų ir dėl Prancūzijos didybės siekia atominio ginklo. Siandien N. Y. Times nurodo kitą priežastį — esą "Washingtonas pripažysta, kad generolo de Gaulle pozicija yra paremta iš dalies įtarimu — o jis priklauso daugeliui europiečių — kad kilus konfliktui Jungtinės Valstybės gali delsti pavartoti atominį ginklą vakarų Europai ginti, baimindamosi sovietinio atsikėlimo Amerikos miestam".

Cia kalbamas įtarimas juo labiau stiprėjo sekant Amerikos pastangas išlaikyti atominį monopolį tarp Nato sąjungininkų ir iš kitos pusės sekant sustiprintas Amerikos pastangas susitarti su Sovietais.

Už nepriklausomus Europos atomus:

Įtarimas gimdo nepasitikėjimą tarp sąjungininkų, arba, kaip J. Alsop rašo (NYHT), nuodija Nato narių santykius. Jo manymu, tas nuodas ir esąs atominis monopolis Amerikos rankose. Nato "turi" atominis ginklus, bet tik Jungtinės Valstybės sprendžia, ar ir kada jie vartotini bendrai apsaugai. Tai esąs nesveikas santykis tarp Nato sąjungininkų. Ir jis nebus pagydytas, jei mes siūlysieme mašytas igulas laivuose su Polaris raketom. Iğulas — sako Alsop — bus "mašytos", bet raketų kontrolė nebus "mašyta". Ji liks išimtinai amerikiečių rankose. Du ar trys Nato kraštai, kaip Vokietija, Graikija ir Turkija, gali priimti šį fasadą kaip sveikintą gėstą, bet jis palieka nepaliestus nuodus — Amerikos dominavimą Nato atominėje apsaugoje.

Autorius pasisako už naują Amerikos žingsnį — tegul Prancūzija tampa nepriklausoma atominė jėga, kuri pati sprendžia, kada turės juo gintis.

Tai esąs kelias į nepriklausomų Europos valstybių federaciją, o federuotos Europos siekia ir Ameriką.

Yra dar kitas skirtumas:

Jei visi taip galvotų, kaip čia pasisakė Alsop, nesunku būtų susiprasti su de Gaulle ir patikėti, kad Prancūzijos atomai nesipriešina Amerikos politiniam tikslui Europoje. Tačiau klausimas iš tikrųjų yra painesnis. De Gaulle siekia aiškiai nepriklausomų nacionalinių valstybių Europos federacijos. O Amerikoje yra įtakingų politikų, kuriems svetimos nacionalinės valstybės ir kurie siekia, kad tos nacionalinės valstybės iširtų vienoje bendroje Europos jungtinėje valstybėje. Dėl šio skirtumo ir eina kova.

GRIZĖ IS SOVIETŲ KALEJIMU: dešinėj kun. Cizek, suimtas 1940 Leningoje, kaltintas "šnipinėjimu Vatikane"; kairėj Makinen, turistas suimtas 1961, kaltintas fotografavęs, taigi "šnipinėjęs".

ĮŽYMIJŲ KALBA: Ar yra karo grėsmė?

McNamara, apsaugos sekretorius, pareiškė St. Alsopui (S. Evening Post), kad dabar karo baimė žymiai mažesnė nei prieš porą metų. Karo galimybę sumažino faktas, kad Sovietai įsitikino, jog Amerika yra tigras, kuris ne tik turi dantis, bet ir gali jais kąsti. Tuo Chruščiovas įsitikino galutinai nuo perėitų metų Kubos istorijos. Ir dėl to Sovietai nesieims karo rizikos.

Ar Sovietai bus Vakarų Sąjungininkai?

Stevensonas, Amerikos atstovas J. Tautose, spalio 14 aiškino, kad konfliktas tarp Sovietų ir Kinijos esąs rimtas ir kad Sovietai būsią Vakarų sąjungininkai prieš kom. Kiniją.

Ar Vietnamo ir Laoso istorija bus perkelta lotynų Amerikai?

Daniel James, komiteto už laisvą Kubą direktorius, lotynų Amerikos įvykiuose žiūri Maskvos diriguojančią ranką, veikiančią daugiausia per Kubą. Jos pirmas taikinys lotynų Amerikoje yra Venezuela. "Dvejų penkerių metų eigoje vakarų hemisferoje bus Vietnamų ir Laosų. Nors Washingtonas stengiasi užtventki ten komunistų bangą, aš noriu pranešti, kad Amerikos karinės jėgos kovos pietų Amerikos džiunglėse".

Ką reikia duoti už Berlyną?

Claiborne Pell, senatorius, Amerikos užsienio tarnybos sąjungoje aiškino, kad Sovietai turėtų duoti koridorių į Berlyną, dabartinį Berlin-Helmstedt ruožą, ir už tai Amerika galėtų pripažinti rytų bei vakarų Vokietijas su dabartinėm jų sienom. Jo pareiškimas paskelbtas Foreign Service Journal ir pakartotas Congressional Record.

— **Maskvoje** lapkričio 7-15 susirinks komunistų partijų vadai. Numato išmesti iš komunistų sąjūdžio Kinijos komunistus. Dabar sovietinė spauda varo prieš juos parengimo akciją.

— **Amerikiečių** karinė kolona, kurioje buvo 141, spalio 14 iš Berlyno išvyko netrukdoma, kai visi išlipo iš mašinų sovietinei kontrolei.

— **Zemės ūkio sekretorius** Freeman spalio 13 skelbė, kad Sovietų delegacija derybom dėl kviečių atvyks per savaitę-pusantros. Derlius Sovietuose buvęs 27 proc. mažesnis nei pernai. Patys sovietai skelbėsi, kad tik 18 proc.

— **New Yorke**, Idlewild aerodrome spalio 14 nukrito tik ką pakilęs helikopteris ir sudėgė su 3 keleiviais ir 3 igulos asmenim.

PALAIMINTASIS NEUMANN

Prašom nuo kelionės susilaikyti

5. M. BIRZELIO 30 ISVYKO CASTRO PAKVIESTI 59 AMERIKOS TARIAMI STUDENTAI Į KUBĄ, NEKLAUSDAMI VASTYBĖS DEPARTAMENTO DRAUDIMO. TARP KELEIVIŲ BUVO VIENAS, KURIS VYKO SU SAUGUMO ORGANŲ PRITARIMU. JIS BUVO BARRY HOFMAN IS BOSTONO IR SAVO ĮSPŪDZIUS APRASĖ SATURDAY EVENING POST. JO PASAKOJIMO ĮVYKIUS SKAITAI, LYG TAI BŪTŲ IŠ KELIONĖS PO SOVIETINO REŽIMO VALDOMĄ LIETUVĄ.

Prieš metus pastebėjau — pasakoja Hofman — Bostono laikraštį skelbimą apie rengiamą studentų kelionę į Kubą. Ją rengė „nuolatinis studentų komitetas kelionėm į Kubą“. Pranešimas mane intriguavo. Jau kuris laikas šalia savo tiesioginės profesijos domėjau si ekstremistinių grupių — iš kairės ir dešinės — veikimu. Kelionė buvo numatyta Kaledom. Bet man pranešė komitetas, kad atidėta į liepos mėnesį, nes Kanada užblokavo lėktuvų susisiekimą su Kuba.

Pranešė, kad atsieis tik 100 dolerių, kitus sumokės Kuba — po 2,000 už asmenį. Komitetas mane taip pat įspėjo, kad valstybės departamentas nepritaria ir kad grįžus grupė gali būti persekiojama.

Kelionės tikslas buvo sulaužyti draudimą keliauti į Kubą. Kelionė turėjo pralaužti izoliaciją, kuria Amerika norėjo apsupkti Kubą. Studentai pasmerkė Amerikos sankcijas prieš Kubą ir paskelbė Castro laimėjimus.

Atsiklausė Hofmanas valsty-

bės departamento ir saugumui vadovaujančių įstaigų ar gali keliauti. „Rizikinga“, buvo atsakyta. Bet kiti sakė: „Mes negalim duoti jūm oficialaus palaiminimo. Bet jei jūs nuspręsite keliauti, mūm bus miela su jūm pasikalbėti, kai grįšite“. Buvo įspūdis, jie nori, kad Hofmanas keliautų.

Vieną vakarą, savaitė prieš numatytą kelionę, man paskambino iš New Yorko. Pranešė, kad atvykčiau kitą dieną popiet. Buvo tiek mažai laiko, kad ir su šeima teatsisveikinau telefonu. Pranešiau, kad išvykstu žvejoti keliom savaitėm.

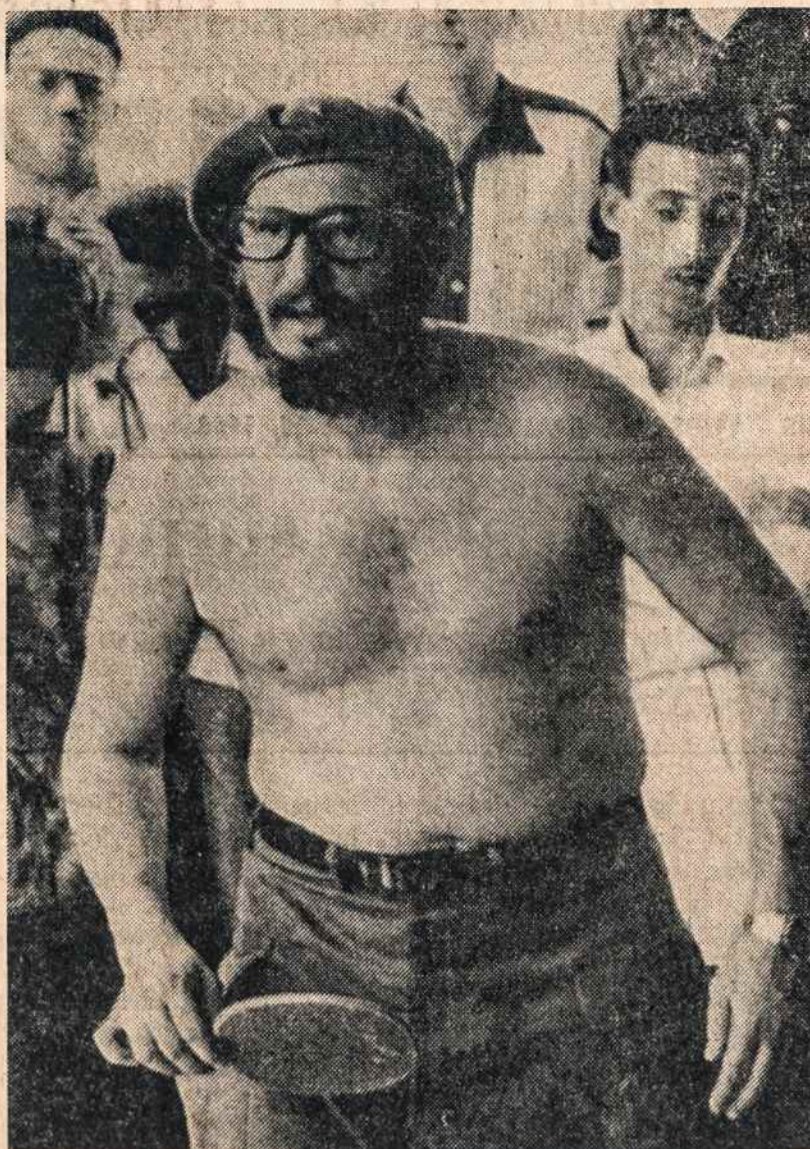
New Yorke viename Greenwich Village apartamente susirinko mūsų keliaujančių grupė. Visuose kampuose buteliai — lyg šiukšlės nebūtų vežtos keletą dienų. Mane pristatė kelionės draugam. Kai kurie buvo juodi, kai kurie balti. Amžius tarp 18 ir 32. Kai kurie, kaip ir aš, eilė metų nieko bendro nerūšio su studentais.

Visos grupės vadas buvo Levi Laub, tamsus, smarkus buvęs Columbijos universiteto studentas. Mus padalino į grupes. Mano grupės vadas buvo Salvatore Cuchari. Kitą dieną duodamas man bilietą aerodrome, įspėjo: „Nesirodyk nušėbes, kai pamatysi, į kur mes keliaujame“. Pažvelgęs į bilietą, pamačiau — kelionė į Paryžių pro Londoną ir atgal, kaina 516 dol. Nebuvau įsivaizdavęs, kad į Kubą vykstam pro Europą. Kai lipau į lėktuvą, buvau įspėtas: „Nekalbėk, į kur mes vykstam. Galim būti sekami“.

Londonė keitėm lėktuvą. Pristatė valstybės departamento žmogus ir sakė: „Mes žinome, jūs vykstat į Kubą. Tai prieš-

dydami imperialistinių sluoksnių valią, stengiasi nuodyti sovietinių žmonių sąmonę, o pirmiausia jaunimo... Antisovietinėje propagandoje reikiama tiesiog nuostabus sutarimas — revanšininkai iš FRD (Vokietijos), degaulininkai, Amerikos politiniai bosai. Jie aprūpina savo piliečius, išvykstančius į Sovietų kraštą, įvairiom piktom instrukcijom. Vienoje iš tokių specialių instrukcijų centrinė žvalgybos vadovybė vykstančiam į Sovietų Sąjungą duoda tokius nurodymus: „Išnaudokite propagandą tam, kad tarp sovietinio jaunimo būtų pažadintos nemigo naktys, savizudybės, netvarka, klaidos, dezertavimas, abejonės“.

(Bus daugiau)

FIDEL CASTRO žaidžia stalo tenisą su JAV studentais.

nas įstatymui. Mes prašome jus — atsakyti savo kelionės“. Bet jis kalbėjo vėjam.

Paryžiuje nakvojom. Buvom trise viešbučio kambary. Teke mokėti po 85 cn. Čia išgirdau apie grupę „Progressive Labor“, kuri prisidėjo prie kelionės organizavimo. Žinojau, kad ši grupė kairesnė už šiaip komunistus; tai kinų linijos grupė.

Paryžiuje mano kambario draugai pasakė, kad vykstam į Kubą pro Prahą. Taip, mes sėdom į Čekoslovakijos lėktuvą kitą rytą. Buvau truputį ner-

vingas, nes niekad dar nebuvau buvęs už uždangos. Kai nusileidom Prahėje, mus sutiko... valstybės departamento žmogus. „Nekreipk į jį dėmesio“, man pasakė Cucchaari. Ir kai jis pradėjo kalbėti, mes nuėjo me šalin.

Čekoslovakijoje išbuvom pora dienų. Paskui mus paėmė Kubos linijos lėktuvus ir pro Shannon, pro Gander išvykome į Havaną. Taip kelionė iš New Yorko į Kubą, kuri yra per 90 mylių nuo Amerikos, truko beveik vieną savaitę. (Bus daugiau)

KAS NEGERAI AMERIKOJE

Prezidentas Kennedy pažymėjo, kad 1962 iš 306,073 naujokų 22-23 m. amž. 49,8 proc. pasirodė netinkami kariuomenei. Kas 4 naujokas neišlaikė protinio tikrinimo, tokis pat kiekis netiko ir fiziniu atžvilgiu.

Kas negerai Sovietuose?

Sovietų propaganda mėgo garsinti įspėjimus: saugokitės svetimų agentų. Rašytojas Lev S. Ovalov rašė istorijas apie šnipų nuotykius. Paskutinė jo knyga „Slaptasis ginklas“, kurio pagrobti atvyko į Maskvą parašytu nusileidęs Amerikos agentas, susilaukė staiga sovietinės spaudos kaltinimo — per daug jau Sovietų gyventojai bauginami agentais; per daug jau Amerikos agentas rodomas išradingas ir per mažai rodomas sovietinio saugumo budrumas.

— Anglija gruodžio 10 duoda nepriklausomybę Zanzibariui.

Kongo min. pirm. Adoula prašė, kad J. Tautos neatšauktų kariuomenės, nes tada didelis pavojus vyriausybei išsilaukinti. Kariuomenės J. Tautos laiko šiuo metu 7,000.

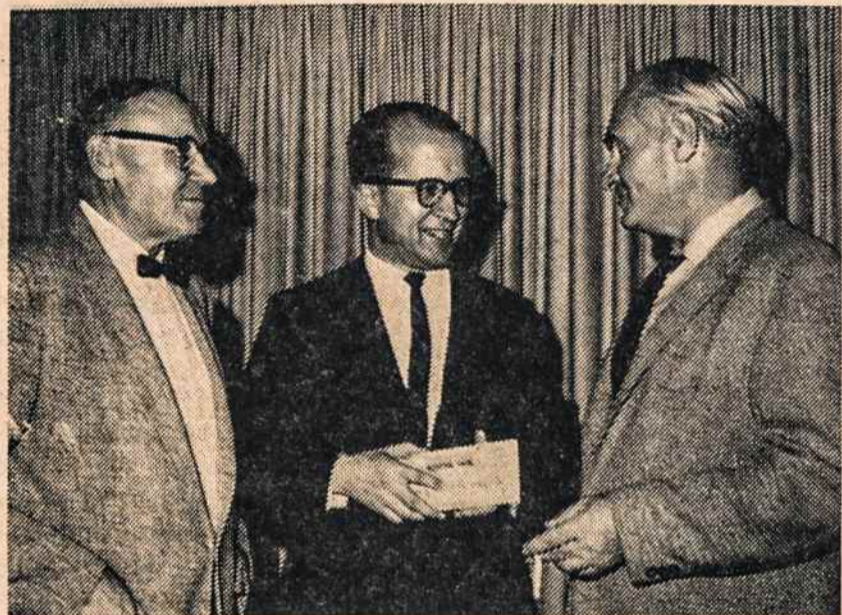
— Maskvos spauda puola kinų komunistų karo kurstyto ir pasisako, kad jie siekė sukliudyti Kubos klausimo „taikingą sprendimą“.

— Žydų religiniai ir pasaulietiniai vadai spalio 7 New Yorke sutarė sukelti opinią visoje Amerikoje prieš žydų persekiojimą Sovietuose.

— Belgijos už. min. Spaakas spalio 8 karštai rėmė Chruščiovo politiką Europoje.

— Sovietai spalio 6 pripažino, kad šiemet javų derlius bus 18 proc. mažesnis nei pernai.

— Amerikos gyventojų skaičius rugsėjo 27 pasiekė 190 mil.

REZOLIUCIJO MREMTI KOMITETO pirmininkas L. Valiukas (v.) su komiteto nariais dr. P. Pamataičiu (k.) ir A. Latvėnu (d.).

LIETUVOJE

“Vakarų ideologinė diversija” slankioja Klaipėdoje

Klaipėda — užjūrinis uostas, langas į Vakarų. Sovietinė valdžia įtarinėja, kad pro šį langą braujasi “Vakarų ideologinė diversija”, užlieja jaunimą, žaloja jo dvasią; tad valdžios agentai skatina būdėti, nepasiduoti, su ja kovoti. Ką tai reiškia konkrečiau, pasako Sovietų kaja Litva Nr. 190 korespondentai V. Tolčenov ir M. Chienas, pasakodami konkrečius faktus iš Klaipėdos gatvių ar teismo gyvenimo.

“Diversijos” nešiotojai — jūrininkai ir turistai

“Kaip visada — rašo korespondentai — sekmadieniais Klaipėdos miesto kultūros parke buvo daug žmonių. Tarp pilsaujančios masės išsiskyrė rėkiančiai apsirengęs jaunas vyras. Dairydamiis į šalis kaip vagis, jis bėgiojo iš alėjos į alėją, ėjo prie vieno, prie kito vaikino ir laužyta rusų kalba įkyriai siūlė: “Pirkite valiutos... Vakarų Vokietijos markė — geras biznis. Pirkite”. Matydami, kad jo prekė nieko nedomina, užsieninis jūrininkas grįžo į savo laivą, atplaukusį iš vieno vakarų Vokietijos uosto”. Tačiau kai kada žuvelės ir pakimba... “Savo laikraštį tam tikru laiku rašėme apie didelius nusikaltimus valiutininkų, spekuliantų, pasileidėlių, kuriems vadovavo Juozas Krivickas. Už kramtomąją gumą ar kroną ar nutaukuotą dolerį, padėvėtas kelnes ar kojines šios padugnės buvo pasiryžusios leistas į bet kurią šunybę”.

“Diversijos” aukos-jaunimas

Prieš mus — kalba toliau korespondentai — laiškas, rašytas Romano Izmailovo kažkokiam Portnovui, nuteistam Klaipėdoje už valiutines kontrabandas. Tas Izmailovas 16 metų trečios vidurinės mokyklos mokynis, rašo laiške negavęs niekur užsieninių cigarečių ir kramtomosios gumos. Šiaip jis susitikinėjęs su užsieniniais jūrininkais, iš kurių supirkinėjęs “visokį šlamštą”. Bet korespondentai sako, kad Izmailovas nesąs vienintelis tokis. Su-

minimi čia dar broliai Aleksandras ir Arsenij. Maksimovič, Baltijos laivų statybos darbininkai, ir kiti. Visi jie ešą dar jauni, bet jau pakliuvę į “kontrabandinio biznio verpetą”.

Paauglių dvasia

Apie tokių paauglių interesus ir jų dvasią rašo toliau: “Alvydas Pocevičius 18 metų. Jis su tėvu dirba drauge kolektyve. Vakaraus mokosi vidurinė mokykloj. Kalbi su juo ir negali atsistebėti, iš kur jo tokis abejingumas savo paties likimui, abejingumas viskam, kas yra aplinkui. Matot, jis nori ne dirbti, bet plačiai gyventi. Pocevičius nebuvo užsieny ir apie užsienį sprendžia pagal laiškus savo draugo V. Sipalio išvykusio į vakarų Vokietiją. Sipalio laiškas taikio ir tolimą taikinį: o gal jis Pocevičius ir panašus susižavęs jo pasakojimais apie landynes, naktinius kabare, kur liejasi vynai, kitiems ims garbinti vakarų gyvenimo būdą. Tai ir yra viena iš Vakarų ideologinės diversijos formų, taikomų į moraliai nepastovius žmones.”

“Norint įsitikinti, kaip aukštinis jaunimas iš tėlimų ar artimų Vakarų praleidžia laiką, užtenka pažvelgti į sovietinio saugumo bylas Klaipėdos mieste. Antai nusigėrę švedų laivo “Nordika” jūrininkai Almik Erst ir Arplund Swen emė reikalauti iš Klaipėdos piliečių Dulubos ir Novicko mainytis laikrodžiais. Negavę sumušė klaipėdiečius, o vienas iš švedų jūrininkų dantim dar įkibo į atskubėjusio milicininko ranką”.

“Diversijos” direktyvos

Po tokių faktų korespondentai imasi jau aiškinti, kas kalta dėl tokio sugedimo. Ešą “girtavimas, pasileidimas, nelegalus pornografinių žurnalų ir atvirukų atgabenimas, spekuliacija, nelegalios valiutinės operacijos” tai vis ešą “neatidaliama dalis Vakarų ideologinės diversijos prieš mūsų šalį”. Visa tai daroma ešą sąmoningai ir planingai. “Tarp turistų ir jūrininkų yra tokių, kurie vyk-

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR
DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM
atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės -
3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIŠIŠ,
IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIŠIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai!

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų
arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užteiti ir pasižiūrėti!

TIK VIENAS DOLERIS

Kas prisiųs 1 dol. su nauju adresu, gaus DARBININKĄ susipažinti iki šių metų pabaigos. Kas prisiųs 5 dol., gaus vieneriem metam.

Kviečiame pasinaudoti metų pabaigos papiginimu ir užsakyti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Prašome pasinaudoti užsakymam šia atkarpa.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Prašau siųsti laikraštį adresu:

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Užsakė .....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Padėkite pastatyti Dievo Motinos koplyčią Kennebunkport, Maine

Koplyčios statybos fondui aukojusieji \$500 tampa garbės fundatoriais; \$100 — fundatoriais; prisidėjusieji mažesne auka — rėmėjais. • Galima aukoti ir mirusiųjų prisiminimui (memorial) • Visų aukotojų vardai bus įrašyti marmuro lentoje, koplyčios sienoje ir amžinai prisimenami vienuolyno maldose ir mišių aukoje. • Galima pasirinkti ir įtaisyti: langų vitražus (didėsnį \$1000, mažėsnį \$500), klausyklą — \$1300, amžinoji lempa — \$300, žvakidės — \$500, suolai (vienas \$150). • Aukus siųsti:

FRANCISCAN MONASTERY — CHAPEL FUND
KENNEBUNKPORT, MAINE

Savąja auka įamžinkite save ar savo mirusius, kad būtumėt prisiminti vienuolių maldose

Siunčiu auką .....

Įtaisu mirusiam atminti .....

Mirusiojo vardas .....

Siuntėjas .....

Adresas .....

← Koplyčios projektas dail. V. K. Jonyno

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.
Glenmore 5-7281

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Subscription per year \$7.00

PRENUMERATOS KAINA

Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti stripsniams saugomi ir gražiniai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vilniaus dienos klausimu

Vilniaus diena kai kurių vilniečių laikoma spalio 9. Vienur kitur tą dieną buvo su rengti minėjimai. Atsišaukimuose, straipsniuose ir kalbose nurodyta dvejopas pagrindas: viena, lenkai tebesisavina Vilnių; antra, tebėra pasisavintų rytinių bei pietinių Lietuvos žemių, atskirtų net ir nuo dabartinės vadinamos "sovietinės Lietuvos respublikos". Vilniaus diena esanti reikalinga palaiškinti lietuvių ryžtui ginti Lietuvos sostinę ir atgauti atplėštas žemes.

Užmojis patriotinis, tačiau nesietinas su spalio 9. Toji diena jau nuėjo istorijon su savo klaida, ir ji užmirština drauge su lietuvių gedulo atšvaitu. Vilnius grįžo dar nepriklausomos Lietuvos laikais, prieš bolševikinę okupaciją, ir tai yra dabarties faktas. Jei kai kuriem lenkam jis nemalonus, tai jų reikalas. Mums nėra ne tikslai jokio reikalo, bet dargi žalinga skleistis mintis, lyg Vilniaus klausimas dar nebūtų išspręstas. Nesvarstome politinių aplinkybių, kuriomis Vilniaus atgautas, bet laikomės realaus fakto: lenkiškoji Vilniaus okupacija baigėsi. Yra sovietinė okupacija, kuri pavojingai graso visai lietuvių tautai.

Sovietų Rusijos imperializmas yra grąsus ir lietuvių kaimynam lenkam, nors jie tebeturi daugiau laisvės. Kovoje už tikrą laisvę lenkai mums yra talkininkai, ne priešai. Išmintinga politika reikalauja tokiu metu nekelti ar bent neaštrinti praeties opų ir nereikalauti prisipyrus priešais, jog praetis nebus pakartota. Kartojasi piktas asmeniniam gyvenime, kartojasi ir kaimynų san-

tykiuose. Bet kada kovojama su bendru priešu dabar, tai nepramatomai ateities nelabumai neturi gerų santykių drumsti. Suprantama, vienoje ir antroje pusėje visada rasis nepamirštančių praetis: tu, kurie buvo nusikrausti, ir tokių, kurie tebenorėtų skriausti.

Londonė yra lenkų grupė, kuri nieko neišmoko ir nieko nepamiršo. Jie tebesisavdo šūkiu atsiimti lietuvių Vilnių bei ukrainiečių Lvovą, bet ir pasilaikyti Neisės-Oderio siena, nors ji gauta panašiomis politinėmis aplinkybėmis, kaip Vilnius kad grįžo Lietuvai. Šiuose lenkų siekimuose logiško nuoseklumo nėra, jei siekiama Vilniaus tuo pagrindu, jog tai laikinis sprendimas. Ir Neisės-Oderio siena yra laikinis sprendimas. Sios politinės komplikacijos tik patvirtina reikalą rimtai ir santūriai kalbėtis, bet ne šūkauti.

Daugiau yra lenkų, kurie opia padėtų supranta, negu tų, kurie tariasi kovoją už Vilnių. Kai lenkai buvo jėga ir klasta Vilnių užgrobe, nevisi lenkai ir tada pritarė tokiam smurtui. Jų balsas tapo uždušlintas vadinamos lenkiškos "mocarstvos" (galybės) ir niekas su jais nesiskaitė. Pakitus padėčiai, nereikia kreipti dėmesio tai grupei lenkų, kurie tebegyvena Pilsudskio ir Żeligowskio "mocarstvos" nuotaikomis.

Lietuviam sunku nusikratyti vienos neigiamos įspatybės: remtis praeties skausmu ir gąsdintis, kas gi vėl bus? Užtat spalio 9 pamirština, kaip buvusi graudulio diena, kuri praėjo. Rytinių sienų reikalais tenka rūpintis kitokiu būdu. Apie tai kitą kartą.

...kadangi bus apščiai neteisybės

Latvių Siguldoje su nauja bažnyčia pasielgta kaip Klaipėdoje

Vasaros metu būta ekskursijų iš Lietuvos į Latviją. Viename laiške rašoma: "Vakar buvom nuvažiavę į Siguldą. (Vasarvietės miestelis Latvijos Vidžemėje, Rygos apskrityje, apie 54 km nuo Rygos į šiaurę, su sena pilimi.— Red.). Ten katalikai pasistatė, žinoma su leidimu, bažnyčia, bet kadangi prisireikė įsteigti naują krautuvę, tai bokštą nuvertė ir įsteigė..."

"Rygoje labai graži cerkvė, tiesiog menų kūriny, iš lauko žiūrint, padaryta planetariumu, o kažkokia labai sena evangelikų bažnyčia paversta sandėliu..."

"Vilniuje dauguma bažnyčių arba sandėliai arba, kaip katedra, meno galerija! Klaipėdoje iš naujos pastatytos katalikų bažnyčios ruošė muzikos mokyklą, ir gal jau įruošė" (Laiškas rašytas 1962 m. birželio mėn. pabaigoje).

Čia verta priminti, kad ir Klaipėdos bažnyčia buvo duotas leidimas, bet paskui kunigus suėmė ir neteisė, o bažnyčios bokštą nuvertė, kaip ir Siguldoje. Tie patys metodai rodo, kad kunigų byla buvo tik priedanga.

Jaunimo maldos Ekskursantė toliau rašo: "Kaimyno (Latvijos) jaunimas gerokai 'atsilikęs' nuo šių dienų reikalavimų. Kur buvome svečiuose, tai kelios dukros baigia aukštesnį mokslą, bet nė kaip negali pasiruošti išsižadė-

ti tėvų tikėjimo ir būti komjaunimui... "Vieną dieną suėjo keletas jaunų vyrų ir mergyčių ir pagiedojo giesmių, pritariant fisharmonijai. Tiesiog už širdies griebia jų elgesys..."

"Ypač viena giesmė mane sužavėjo: kur giedama, kad visos pavasario gėlės savo grožiu ir kvapu garbina savo Kūrėją, savo girsėmis paukšteliai, ir visi kiti tvariniai..."

Neprireidžia kunigo Užsiminus apie gimines, mirusius ir sergančius, rašo: "Jeigu serga ligoninėje žmogus, tai nors kažin kaip prašytų, pakviesti kunigą — negalima. Neseniai viena pažįstama mirė netoli mūsų... Šaukte šaukėsi pakviesti prieš mirtį — nieko negavo..."

"Varpais šiokią dieną skambinti negalima, kai kur ir apie bažnyčią eiti. Į atlydus svetimam kunigui irgi negalima atvykti ir ką nors savo parapijoje dirbti. (Pavyzdžiui, mokyti vaikus katekizmo. Red.).

Apokaliptiniai ženklai Vienas laiškas baigiamas patarimu susidomėti ir paskaityti "dėdės Mato" 24 perskyrimą:

"Ten gana nenuobodžiai parašyta ir mums labai patinka ir pritinka". Kas norėta tuo pasakyti, aišku iš evangelisto Mato tokių eilučių:

"Žiūrėkite, kad kas nors jūsų nesuklaidintų. Nes daugė-

lis ateis mano vardu ir sakys: Aš Kristus, ir jie suklydins daugelį. Nes jūs išgirsite kalbant apie karus ir apie karų gaudus. (Apie tai sovietinėje Lietuvos spaudoje daug rašoma ir daug kalbama, gąsdinant, kad kiti taikstosi karui, tik ne bolševikai. Red.).

Žiūrėkite, kad neišsigąstumėte, nes reikia, kad tai įvyktų... Tuomet jus kankins ir jus žudys, ir jūs būsite visų tautų nenkenčiami dėl mano vardo. Tuomet daugelis pasipiktins, ir vieni kitus išduos ir vieni kitų nesikės.

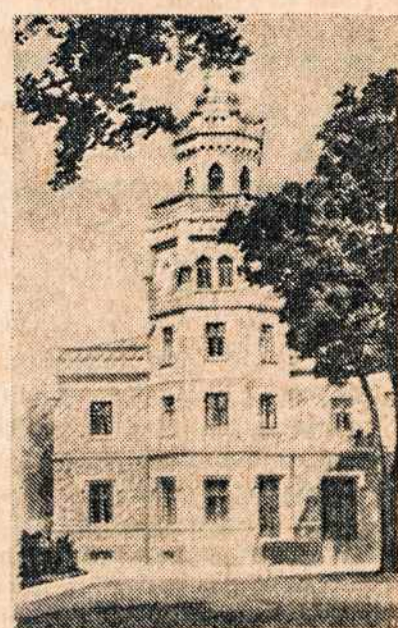
Kils daug netikrų pranašų ir suvedžios daugelį. Ir kadangi bus apščiai neteisybės, daugelio meilė ataus. O kas bus

ištvermingas iki galui, tas bus išgelbėtas...

Jei tarnas... imtų mušti savo draugus, o valgytų ir gertų su girtuokliais, tai to tarno viešpats pareis tą dieną, kuria nesitiki, ir tą valandą, kurios nežino, ir atskirs jį ir duos jam dalį su veidmainiais; ten bus verksmo ir dantų griežimo" (Mat. 24, 1-50).

Tuo tikėjimu Lietuvoje palaiškoma viltis, nes visi galingieji, kurie galėtų ir turėtų padėti, "puotauja" su girtuokliais. Lieka tepasitikėti Dievu ir prašyti, kaip kitame laiške (rugsėjo 13) rašoma:

"Sutrupink, Viešpatie, neteisybės dienas, kad Tave garbintume Tavo namuose ir kad

SIGULDOS pilies rūmai.

Tavo Motinos šlovė pasklystu po visą pasaulį!"

Šis prašymas siejamas su Marrijos apsišaukimu Skiemonyje. Bet apie tai kitą kartą išsišaukusių gautų šių metų vasarą ir rudenį.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTO ATSAKYMAS ALTUI

Alto pirmininkas gavo iš Valstybės departamento atsakymą į pasiūtą rugsėjo 16 prezidentui J. F. Kennedy Alto suvaziavimu sveikinimą. Rašto turinys yra toks:

Gerbiamas Pone Šimuti, atsiliepdami į Jūsų rugsėjo 16 laiška, adresuotą Prezidentui Amerikos Lietuvių Tarybos

vardu, įvertiname Jūsų pareiktą paramą Prezidento pastangoms įgyvendinti pasaulinę taikmą, pagrįstą žmogaus teise, asmens laisve ir tautine nepriklausomybe.

Prisitaikant prie šių Prezidento ir Administracijos pastangų, būkite užtikrinti, kad Jungtinių Valstybių Vyriausybė ne-

galvoja apie joki pakeitimą savo ilgų metų nusistatymo nepripažinti Lietuvos ir jai giminingų Paba-tijo srities respublikų privertinio įjungimo į Sovietų Sąjungą. Reiškiau pagarbą

Richard H. Davis
Acting Assistant Secretary
for European Affairs

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas lapkričio 23 mini 20 metų savo veiklos sukaktį. Jis susidarė slaptai Lietuvoje 1943 m. vokiečių okupacijos metu. Po to Lietuva vėl liko okupuota Sovietų Rusijos ir tebeilankoma pavergtą iki šiol. Si organizacija per tą laiką vaidina labai svarbų vaidmenį pavergtosios Lietuvos išlaisvinimo darbuose ir rūpesčiuose. Šiam tikslui ji jungia viso laisvojo pasaulio lietuvių jėgas. Amerikoje Vlikas visą laiką yra remiamas lietuvių visuomenės ir glaudžiai bendradarbiauja su Altu. Visuomenė, Alto skyriai ir organizacijos be abejonės, atkreips į minimą sukaktį savo dėmesį ne tik sveikinimais, bet ir ryžto paaugimui toliau remti okupuotos Lietuvos išlaisvinimo žygius.

Dr. P. Grigaitis spalio 6 Altui atstovavo Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos surengtoje Vilniaus dienoje ir pasakė atitinkamą kalbą.

Tą pačią dieną Dr. K. Drangelis Altui atstovavo E. Chicago, Ind., Alto skyriaus ir kt. organizacijų surengtame kongresmano Ray Maden pagerbime ir pasakė atitinkamą sveikinimą. Alto Biuras

Rašykime laiškus Nixonui ir žurnalui

Richard Nixon spalio 12 yra paskelbęs gana gerą straipsnį, įvardintą "Chruščiovo paslėpta silpnybė" (Khrushchev's Hidden Weakness), Saturday Evening Post žurnalo numeryje.

Straipsnyje Nixonas plačiai pasisako pavergtųjų kraštų reikalui. Mini lenkus, vengrus, rumunus, vokiečius, čekus ir bulgarus. Apie lietuvius, latvius ir estus — nė žodžio.

Be abejo, Richardas Nixonas dar daug kalbės ir rašys ateityje tuo ar panašiu klausimu. Ir Nixoną ir žurnalą turime apipilti tūkstantais laišku, pareikšdami savo nepasitenkinimą. Jei jis mini vienus, neturi pamiršti ir kitų.

Laiškus žurnalui adresuoti: Editor, The Saturday Evening Post, 666 — 5th Avenue, New York, New York, 10019. Laiškai Nixonui adresuotini: Mr. Richard M. Nixon, c/o The Saturday Evening Post, 666—5th Avenue, New York, New York, 10019. Iv.

GAUJOS UPES vingis Siguldoje prie Velnio olos. Dabar velniai nebe oje, bet valdžioje.

NIKOS KAZANTZAKIS
Šokis miesto aikštėje

(2) PASITAIKĖ, kad tuo metu pro aikštę ėjo Asyžiaus vyskupas. Šis garbingas seno amžiaus žmogus, paprasta ir gera siela, drebėjo prisimindamas pragarą ir virpėjo darydamas apie dangų. Jam buvo gailu net velnio, kurį vis ragindavo daryti atgailą ir grįžti rojūn, metus savo pasipriešinimą.

Tą vakarą vyskupas grįžo iš miesto, aplankęs neturtingųjų trobes, ką jis dažnai darydavo. Iš paskos sekė diakonas su tuščiu krepšiu. Kai įjėdu išėdavo iš savo rūmų, krepšys būdavo primungdytas maisto neturtingiesiems. Dabar, grįždamas namo ir laikydamas rankoje dramblio kaulo kryžių, vyskupas išgirdo aikštėje didelį triukšmą. Pranciškų didžiū balsu tebešaukė:

— Aš neturiu namų, tiklatai Dievą, tik vieną Dievą!

Zmonės ir barės ir juokėsi. Vyskupui pasirodė, kad grėsia kažkam pavojus, ir jis, kaip

Dievo atstovas Asyžiuje, turis eiti pagalbon.

Vakaro žara dar nebuvo išblėsus. Vyskupas prasiskynė kelią pro žmones ir pažino Pranciškų, kurį buvo užgulęs tėvas, stangdamasis nutempti nuo bažnyčios laiptų. Vyskupas iškėlė kryžių ir subarė senį Bernardonę:

— Pone Bernardone, kaip negėda tokiam iškiliam visoje apylinkėje vyrui daryti viešą teatrą? Jei turi ką nors prieš savo sūnų, eime į mano rūmus; aš pabūsiu teisėju.

Paskui vyskupas kreipėsi į Pranciškų:

— Mano vaike, nesipriešink. Girdėjau, šaukeisi Dievu. Aš atstovauju Dievui Asyžiuje. Eime!

Pranciškus atleido rankas, kuriomis tvirtai laikėsi išikabinęs bažnyčios paspyrio. Aš buvau visai arti jo.

— Broli Leoni, — jis kreipėsi į mane, — eikime drauge. Jau prasideda kilimas aukštyn.

iš paskos liumpino murmėdamas senis Bernardonė. Kiek atstu nuo mūsų slinko jaudrėjusi žmonių minia. Ji buvo akis nunirusi žemėn. Pranciškus vienu tarpu tyliai manęs paklausė:

— Broli Leoni, gal tu bijai, gėdijiesi? Aš dar sykį kartojau, ką esu sakęs: jei nori, gali pasišalinti. Kam tau reikia įsivelti? Eik šalin!

— Ne, — atsakiau. — Kol esu su tavim, broli Pranciškau, man nebaugu, nei negėda. Iki būsiu gyvas, tavęs neapleisiu.

— Bet dar laikas, — spaudė mane Pranciškus, — dar laikas. Man tavęs labai gaila. Eik! Aš negalėjau susivaldyti ir pravirkau. Pranciškus švelniai prisilietė mano peties:

— Na, gerai, gerai, mažasis Dievo liūte. Gali pasilikti.

Pasiekėme vyskupo rūmus ir įėjome į kiemą. Minia įsiveržė paskui mus. Joje buvo kilmingųjų žmonių, smalsių pažiūrėti, kaip žemai yra kritęs Bernardonės sūnus.

Tarnai įžiebė žvakides, nes jau buvo tamsu. Viršum vyskupo sosto pasirodė didelis kryžius, kuriame kabojo Kristus, dailus, niebulis, su rausvais ir apvaliais skruostais. Vyskupas persižegnojęs atsisėdo soste.

Prie kiemo sienos spaudėsi minia.

Gerai atsimentu tą vakarą. Aiškiai prisimenu vyskupo žodžius, Pranciškaus ramumą ir Bernardonės įdūkumą, o paskui... tą nepaprastą vaizdą, kai Pranciškus stovėjo nuogas prieš Dievą ir žmogų.

Taigi vyskupas sėdo sostan, persižegnojo ir pratarė: — Pone Petrai Bernardone, aš klausau Dievo vardu. Koki turi skundą prieš savo sūnų?

— Viešpatie vyskupe, — pasigirdo kimus, bet šiurkštus Bernardonės žodis, — tas mano sūnus jau seniai nėra sveiko proto. Jis kliedi miege, girdi kažkokius balsus, graibsto mano aukšą ir švaisto. Jis mane žlugdo. Neseniai dar švaistė pinigų linksmybėm. Aš maniau, tebėra jaunas; paauis ir suprotės. Dabar jau nebetekau vilties. Jis slampinėja su valkatomis, miega urve, verkia ir juo kiasi be pagrindo. Pagaliau jį apsedo pamišimas atstatintie sugriuvusias bažnyčias. Gi ši vakarą peržengė bet kokias ribas. Atėjęs į Asyžių, ėmė vidury aikštės šokti ir dainuoti, jog visi leipo juokais... Tokia nešlovė mano kraujui. Aš daugiau nenoriu jo nei matyti!

— Taip taip...? — paklausė atsidusęs vyskupas, žiūrėdamas į susijaudinusių Bernardonę.

— Taip taip...? — paklausė atsidusęs vyskupas, žiūrėdamas į susijaudinusių Bernardonę.

— Taip taip...? — paklausė atsidusęs vyskupas, žiūrėdamas į susijaudinusių Bernardonę.

— Taip taip...? — paklausė atsidusęs vyskupas, žiūrėdamas į susijaudinusių Bernardonę.

— Taip taip, — atsakė Ber-

nardonė, ištiesęs savo ranką viršum sūnaus galvos, — ir taip, Dievo ir žmogaus akivaizdoje aš jo išsižadau, nebelaikau savo įpėdiniu. Man jis daugiau nebe sūnus!

Minioje pasigirdo švabzdėjimas, lyg koks sumišimas, bet vyskupas ištiesė ranką ir vėl užiaupė visiem lūpas. Tada atsigrėžė į Pranciškų, kuris klausėsi nuleidęs galvą, ir jo paklausė:

— Ką turi pasakyti apsigynimui, Pranciškau, Kristaus sūnau?

— Nieko, — atsakė pakeldamas galvą. — Tik štai ką... Staiga, niekam nespėjus suklaikyti, išsivilkio iš aksominio rūbo, susuko į grįžtę ir ramiai, nė žodžio netardamas, žengė prie tėvo ir padėjo ties jo kojomis. Paskui vėl atsisėjo prie vyskupo sosto, lyg būtų tik ką gimęs nuogalis, ir tarė:

— Vyskupe, tas rūbas taip pat jam priklausau. Aš jį gražinu. Daugiau nebūti sūnaus nei aš — tėvo. Mūsų sąskaitos suvestos.

Mes pastyrome neatgaudami kvapo. Daug kas verkė. Bernardonė pasilenkė, paėmė ryšulį ir pasikišo po pažastį. Tuo tarpu vyskupas nukopė nuo sosto, nusisidautė savo apsiaustu ir pridengė Pranciškų.

— Kam tai darai, mano vaike? — paklausė pilnu graudulio balsu. — Ar negėda prieš

tuos žmones?

— Ne, vyskupe, — atsakė nuolankiai. — Aš gėdijuosi tiklatai Dievu. Atleisk man, vyskupe!

Atsikreipdamas į žmones, Pranciškus prabilo:

— Broliai, klausykite, ką Dievas man įsako. Ligi šiol senjorą Petrą Bernardonę vadinau savo tėvu. Nuo šiol tesakysiu: "Tėve mūsų, kurs esi danguje". Aš jau sutraukiau saitus, kurie mane rišo su žeme. Nuo šios akimirkos pradėu keliauti namo — į dangų. Tai yra, broliai, gerai įsidėmėkite, naujas pamišimas.

Bernardonė nebegalėjo susivaldyti. Prunkstelėjo, pakėlė kumštį ir norėjo tvoti Pranciškui, bet vyskupas spėjo sulaiykty:

— Ne, senjore, ne! Nebeturri jau galios į sūnų! Valdyki savo širsmą!

Bernardonė persmeigė visus piktu žvilgsniu, sukando lūpas, kad nesusižeistų, stipriai suspaudė po pažastimi ryšulį ir iškūrė trenkdamas durimis. Vyskupas man liepė nueiti pas daržininką ir atnešti Pranciškui rūbą. Greitomis nubėgau. Grįžau su senu drabužiu, lopytu ir perlopytu tūkstantį kartų. Pranciškus įbrėžė didelį kryžių nugaroje ir apsilviko. Tada pabučiavo vyskupui ranką ir visus atsisveikino:

(bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA

Vos šiek tiek susikristalizavus nepriklausomam Lietuvos gyvenimui, tuoj kilo mintis įkurti Lietuvos Katalikų Mokslo Akademiją (LKMA). Ji jau 1922 m. rugpj. 12 d. Kaune oficialiai buvo įregistruota, nors steigiamasis susirinkimas įvyko tik spalio 22 d. Siame susirinkime iš iniciatorių buvo išrinkta pirmoji LKMA valdyba: pirmininku — vysk. J. Skvireckas, vice-pirmininkais — prof. Pr. Dovydaitis ir prof. St. Salkauskis, sekretorium — kun. dr. M. Reinys, išdininku — adv. L. Noreika, knyglininku — dr. A. Sennas. Nuo 1926 iki 1938 m. atseit iki mirties, akademijai vadovo prel. A. Jakštas-Dambrauskas. Po jo pirmininkavimą prof. St. Salkauskis, iki

1940 m. bolševikai uždare akademiją. Anuomet LKMA siekė jungti lietuvius katalikus mokslininkus, sudaryti palankesnes sąlygas moksliniam darbui, paruošti didesni katalikų mokslininkų prieraugį, kelti tautoje mokslinį lygį krikščioniškos kultūros švietimoje. Iš tikro, akademija Lietuvoje atliko didelį darbą tiek katalikų mokslininkų jėgas telkdama, tiek ir ruošdama jaunus mokslininkus Akademijos veikla aiškiausiai reiškėsi suvažiavimuose ir studijose. Akademijos veiklą labai pakėlė vysk. Pr. Būčio iš Katalikų Federacijos gauta \$42,500.00 pašalpa, kurios dėka per 18 metų ji galėjo duoti išties eilę stipendijų siekian-

tiems aukštojo mokslo studentams.

Energingo prof. dr. J. Ereto pastangomis Kaune buvo sušaukti trys lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimai: 1933, 1936, 1939 m., kuriuose dalyvavo nuo 300 iki 550 asmenų. Suvažiavimuose būdavo perskaitoma apie 30 paskaitų, kurios vėliau būdavo išleidžiamos "Suvažiavimo darbuose". Jų išėjo trys stambūs tomai, kurie kartu paimti sudarė 1518 psl.

LKMA pirmoji pradėjo rūpintis ir Lietuvių Enciklopedijos leidimu. Iniciatyvą perėmus Spaudos Fondo leidyklai, akademijos nariai nuo pat pirmojo sąsiuvinio joje bendradarbiavo. Akademija buvo įsigijusi ir turtingą mokslinę biblioteką, kurioje buvo daug labai vertingų lietuviškosios. Jos dalį pirkė iš prof. dr. Pr. Brenderio, o kitą dalį padovanojo prel. Ad. Jakštas.

Išvijoje bolševikų uždarytosios LKMA atgavimui minčių 1952 m. iškėlė dr. S. Bačkis. Tos minties skatinami iniciatoriai, vysk. V. Podolskis vadovaujant, 1954 m. Romoje sudarė reorganizacinį komitetą, kuris pritaikė naujom sąlygom akademijai įstatų ir 1956 m. korespondenciniu būdu pravedė Centro Valdybos rinkimus. Tada pirmininku buvo išrinktas vysk. V. Podolskis, vice-pirmininku prof. dr. Z. Ivinskis, nariais — dr. J. Vaišnora, MIC.,

prof. dr. A. Liūma, S.J., prel. dr. L. Tulaba ir kun. dr. V. Balčiūnas. Centro Valdyba pasiūkė Romoje, nors buvo siūlyta ją perkelti į JAV. Po vysk. V. Podolskio pirmininkavimo prof. dr. A. Liūma, S.J., o pernai pravestuose rinkimuose vėl buvo išrinkta Centro Valdyba Romoje, kuri lapkričio 11 ir 15 d. posėdžiuose pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — prof. dr. J. Liūma, S.J., vice-pirmininkai — prof. dr. Z. Ivinskis ir dr. J. Vaišnora, MIC, sekretorius — prof. dr. P. Rabiškauskas, S.J., išdininkas — dr. Pr. Brazys, MIC., archyvaras — kun. dr. V. Balčiūnas ir reikalų vedėju pakviestas kun. lic. R. Krasauskas.

LKMA dabar laisvame pasaulyje turi 121 narį. Romoje veikia akademijai priklausanti istorijos mokslų sekcija, kurios nariai rašo istorines studijas ir ruošiasi išleisti istorinių šaltinių knygų seriją. Atgavintoji akademija jau sušaukė du suvažiavimus: 1957 m. Romoje ir 1961 m. Chicagoje. Pirmojo suvažiavimo darbai jau išleisti, o antrojo dar redaguojami. Redaguojamas taip pat ir LKMA metraštis. Paskutiniu metu susirūpinta židinių steigimu JAV.

Išvijoje atsikūrusios LKMA tikslą matome iš įstatų, nes pirmame paragr. sakoma, kad "LKMA yra draugija, kurios tikslas yra telkti aukštojo mokslo lietuvius katalikus, kiek galint lengvinti jiems mokslinio darbo sąlygas, ruošti naujų mokslo jėgų, platinti ir kelti mokslininkų ir krikščionišką kultūrą lietuvių tautoje". Gi antrame paragr. sakoma: "Tam tikslui pasiekti akademija: a) steigia bibliotekas, muziejus ir kitas mokslo įstaigas; b) rengia suvažiavimus, kursus ir paskaitas; c) leidžia knygas, mokslo

žurnalus ir kitos rūšies leidinius; d) kuria fondus; e) sudaro ir skiria stipendijas; f) įsigyja judomo ir nejudomo turto". Šiuose dviejuose paragrafuose pilnai atidengtas akademijos tikslas ir iš jo išplaukiantieji uždaviniai.

LKMA pagal įstatų trečiąjį paragr. susideda iš garbės narių, narių mokslininkų ir narių. Be to, ji gali turėti dar narių korespondentų ir rėmėjų. Kokios yra narių kvalifikacijos ir pareigos, randame antrame įstatų skyriuje.

Akademijos nariams esant išblaškytiems po visą pasaulį ir negalint jiems net ir suvažiavimuose dalyvauti, įstatai pramato suorganizuoti kraštų LKMA, kurios nariai renkasi kas dveji metai į bendrus susirinkimus ir išsirenka krašto valdybą. Gi, jei kurioje vietoje yra bent 5 akademijos nariai, kurie be didelio sunkumo gali susirinkti, ten kuriamas akademijos židinys. Tokio židinio nariai kas metai iš savo tarpo išsirenka pirmininką, kuris palai-ko ryšius su krašto valdyba, jei ji yra, o jei jos nėra; su Centro Valdyba.

(nukelta į 5 psl.)

DAIL. K. ZOROMSKIS piešia šv. Jurgį šv. Antano gim. sporto salėje.

Nauja kamerinės muzikos plokštelė

Smuik. Izidorius Vasyliūnas išleidžia kamerinės muzikos plokštelę. Ta proga jis teikė atsakyti į redakcijos pasiūstus klausimus.

Kokie kūriniai bus įgroti?

Yra įgrota keturios lietuviškos sonatos, trys smuikiui ir fortepionui, būtent Juo z o Grudžio d moll, Kazio Viktoro Banaičio d mol ir Juliaus Gaidelio e moll, ketvirta Kazio Viktoro Banaičio rapsoidiškoji violončelės sonata H moll, kurią išpildžiau altu.

Kodėl pasirinkote šiuos autorius?

Rinkausi ne autorius, tik jų kūrinius. Viena, tuos kūrinius pažįstu iš seno, labai juos pamilau ir branginu kaip savo tautos turtą. Antra, juos apjungia viena ir ta pati idėja — lietuviškumas, gyvas, kovojantis, meno formose įsikūnijęs lietuviškumas.

Kas kūrinius išpildo?

Smuiko ir alto partijas išpildau aš pats, fortepiono partiją išpildė Vytenis M. Vasyliūnas.

Kas jus paskatino įgroti?

Noras paskleisti šiuos nuo-

stabiai gražius mūsų kūrinius mūsų pačių tarpe, padaryti juos prieinamais platesniems mūsų meną mylintiems sluoksniams, o prie progos supažindinti ir savo draugus kitataučius.

Kas plokšteles leidžia?

Leidžiu pats savo lėšomis. Pusei užteko visų mano santau-pu, antrą pusę pasiskolinu be procentų. Tikiuosi, man išlaidos sugrįš, jei pavyks plokšteles išparduoti.

Kada pasirodys?

Rugsėjo pabaigoje jau bus rinkoje. Šia proga man malonu padėkoti V. Augustinui už atsiųstą Stirių ežero nuotrauką iš jojo albumo "Lithuania" — puoš plokštelių albumo viršeli, V. Vizgirdai už meninę viršelio priežiūrą, kun. V. Val-kavičiui už netikėtą 50 dolerių dovaną plokštelių leidimui.

Albumas "lietuviška kamerinė muzika" gaunamas, prisijūniant užsakymą su 6 dolerių čekiu adresu: Lithuanian Music Recording Co. Po. Box 372, Cambridge 39, Mass.

Surasta A. Baranausko rankraščių

Pavergtos Lietuvoje, kaip skelbia okupantų leidžiama "Tiesa" (rugsėjo 26, 226 nr.), centrinio archyvo mokslinis bendradarbis V. Bikuličius surado iki šiol nežinomų vysk. Antano Baranausko eilėraščių — eiliuotų laišku savo draugui Kauno gimnazijos kapelionui Klemensui Kairiui. Eilėraščiai iš 1856-1860 metų, kada

Baranauskas sukūrė Anykščių Silelį. Pasak V. Bikuličiaus, eilėraščiai rodo Baranausko pastangas turtinti kalbą, juose yra pastabų, kodėl poetas pasirinko vieną ar kitą lietuvišką žodį ar posakį. Esą minčių apie draugystės vertę, švietimo naudą, apie šviesią lietuvių kalbos ateitį.

Kun. Klemensas Kairys buvo poeto Baranausko draugas, kilęs iš tų pačių Anykščių apylinkių, gimęs 1835, baigęs Varnių kunigų seminariją ir Petrapilio dvasinę akademiją, nuo 1861 metų buvęs Kauno gimnazijos kapelionu. Rusai jį areštavo ir ištrėmė už Uralo, kur jis mirė džiova 1864.

Kun. K. Kairys taip pat buvo poetas, rašė eiles. Baranauskas jį labai vertino, norėjo išmokyti lietuvių kalbą taip, kaip ją mokėjo Kairys. Jam skyrė savo eilėraščius, eilėm rašė laiškus. Tačiau Baranauskas buvo kur kas didesnis talentas ir sukūrė didesnių, meniškesnių kūrinių.

VYTO VALAIČIO NUOTRAUKŲ PARODA

New Yorke gyvenęs Vytas Valaitis yra vienas iškiliausių fotografų ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe. Tai liudijo jo nuotraukų paroda, kuri buvo rugsėjo mėn. Parents žurnalo galerijoje New Yorke. N. Y. Times parodą įvertino labai gerai.

V. Valaitis yra pirmas lietuvis, kuriam teko fotografuoti pasaulio garsenybes: JAV prezidentą, priėmimą Baltuosiuose Rūmuose, kongresmanus, senatorius, sekretorius, žurnalistus, rašytojus, dailininkus, muzikus, sporto žvaigždes, Jungtinių Tautų įvairiausių veidus. Kaip fotografas, atliko keletą kelionių Europon. Skandinavijos kraštuose fotografavo karalių šeimas. Izraelyje — valdžios žmones, Romoje — popiežių, filmų režisierius, miesto vaizdus ir k.

Fotografuodamas žmones, V. Valaitis parodo ir tų žmonių charakterį, dvasinę būseną, charakteringai įvedamas aplinkos daiktus, parinkdamas tokias situacijas, kuriose atsispindi žmonių profesija, jo būdas.

Parodoje ir buvo išstatyta visa eilė pasaulio žymybių. Kitą skyrių sudarė nuotraukos, kurios vaizduoja žmonių emocijas. V. Valaitis charakteringai pagauna žmonių emocines išraiškas, praskleidžia jų gelmes ir nuotaiką.

Fotografuoja labai greitai ir impulsyviai, vieno asmens nuotraukų padarydamas labai daug.

Iš jų atrinka pačias charakteringiausias. Mėgsta fotografuoti taip vadinamas paveikslines istorijas, kur nuotraukų nuotraukomis vaizduoja vieną kokią temą. Prie šitokių uždavinių jis dirba labai ilgai, padarydamas šimtais ir net virš tūkstančio nuotraukų, kol išgautina tinkamus rezultatus.

Laboratorijoje didindamas ir ieškodamas kompozicijos, siekia efektyvios išraiškos, kontrastingo juoda balto derinimo, pabrėžiant vedamąją mintį.

Taip jo nuotraukos yra skoningos, meniškos ir techniškai atliktos be priekaištų. Su savo nuotraukomis yra dalyvavęs įvairiuose tarptautiniuose konkursuose. Jo nuotraukų yra ne tik Amerikos, bet ir kitų kraštų leidžiamos foto meno kny-sese.

Keletą metų dirbęs Newsweek žurnale, dabar pasitraukė ir verčiasi kaip laisvas fotografas, pagal užsakymus fotografuodamas įvairiam amerikiečių žurnalams ir laikraščiams.

VYTO VALAIČIO nuotraukų paroda Parents žurnalo galerijoje.

Nuotr. V. Maželio.

LIETUVIŠKAS ŠV. JURGIS ŠV. ANTANO GIMNAZIJOSJE

Kennebunkporte, Me., šv. Antano gimnazijoje Tėv. Jurgio Gailiūso, O.F.M., pranciškono provincijolo, rūpesčiu padidintos bendrabučio ir mokslo įrengimams reikalingos patalpos, pastatyta nauja graži ir moderni sporto salė su scena. Norėdamas salę papuošti provincijolas pasikvietė dail. Kazimierą Zoromskį, kuris rugpiūčio gale ir rugsėjo pradžioje nutapė didelį (10x9 pėdų) šv. Jurgio paveikslą ir jį pakabino viršum scenos.

Paveikslas temą pasirinko pats provincijolas ir drauge su dailininku aptarė, kaip ją pavaizduoti.

Nors dail. K. Zoromskis yra modernistas, abstraktinio meno šalininkas, bet jis moka tapyti ir nuosaikiame realistiniame stiliuje. Tokiame stiliuje sukūrė ir šį šv. Jurgio paveikslą.

Mėlsvam dangaus fone, kur rėtasi baltų debesų kalnai, pasirodo šv. Jurgio, raitelio figūra, įdegusio veido, pakelto į dangų žvilgio. Jis tvirtas ir pūnas pasitikėjimo, kad blogi — didįjį slobiną pervers savo ietimi. Saunus baltas žirgas nėra toks ramus. Jis pilnas nerimo, jo žvilgsnis aštrus, net rūstus. Lektis riščia, tik viena koja liedsdamas žemę.

Zemai paskutinei kovai liepsnojančius nasrus pravėrė slobinas. P.ktai uodegą suraitęs, jis guli atsivertęs, atidengęs geltonai žalia papilvę, išskėtęs tamsiai žalius sparnus. Dešinėje, apačioje, matyti dalis susidrumsciusių vandenu, iš kurių

išrėpliojo bausis slobinas, tykodamas karalaitės.

Toji karalaitė — tai lietuviškasis, apsirėngusi tautiniais drabužiais, iškėlus rankas, saukiasi pagalbos. Toliau matyti Vilniaus katedra. Tai graži simbolika pavergtos Lietuvos, kurią nori sunaikinti raudonas slobinas.

Lietuviški motyvai ir kitur ryškunami. Šv. Jurgio skyde matosi įbrėžti stilizuoti Gediminkryžiumi. Po balnu paklota lietuviškais raštais atasta drobė.

Paveikslas yra su dramatine įtampa, gražiai išbalansuotų spalvų. Dailininkas savo jėgą sutelkė į vedamąją mintį, kurią sprendė kontrastiniu būdu.

Šv. Jurgis, pasitikęs dangaus pagalbą, yra ramus ir tvirtas, gi visa aplinka — pilna nerimo. Tą dramatinę nerimą dailininkas gražiai išgauna, kai žirgo baltą spalvą sulydo su kamuoliniais baltais debesimis.

Tėv. J. Gailiūso rūpesčiu pranciškonai turi įsigiję nemažai lietuvių dailininkų kūrinių. Religinio turinio originaliais paveikslais jie papuošė savo koplyčias, laukiamuosius ir kitus kambarius. Ir šis dail. K. Zoromskio kūrinys, pats didžiausias pranciškonų vienuolyne, puošia sporto salę ir suteiks pasigėrėjimo visiems, kas jį matys. (p.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

Balys Grėbliūnas, skulptorius ir tapytojas, mirė nuo širdies smūgio, palaidotas rugpiūčio 3 Centenial kapinėse Adelaidėje, Australijoje, kur jis su šeima gyveno. Buvo gimęs 1907. Baigęs suaugusių gimnaziją, lankė meno mokyklą ir konservatoriją. Dainavo operos chore, vėliau filharmonijos chore Vilniuje. Vokietijoje dainavo Čiurlionio ansamblyje. 1945 baigė Mariją Baroną, žinomą tautinių šokių mokytoją. 1947 baigė meno mokyklą Freiburge. Australijoje gyveno Melbourne ir Adelaidėje, kur 1956 buvo surengęs savo skulptūrovo darbų parodą.

Darius Lapinskas, Stuttgarto operos viorius iš dirigentų ir kompozitorių, neseniai atostogavęs Bostone pas savo tėvus, šveicaričių dramai "Andorra" parašė muziką. Veikalas Europoje turi didelį pasisekimą.

Religinio meno paroda, rengiama ALRK Federacijos, bus kitais metais balandžio 18-26 Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Parodoje be religinio turinio paveikslų, skulptūrų, mozaikų ir kt. bus skyrius "Šventoji Lie-

LIETUVOS KANKLĖS

Pirmoji lietuviškam pasauly kanklių muzikos plokštelė, įgrota Vysk. M. Valančiaus mokyklos Clevelande kanklių ansamblio, vadovaujamo Onos Mikulskienės. Kaina JAV:

Stereo \$4.95 • Hi-Fi \$3.95

Užsienyje užsisakant reikia pridėti persiuntimo išlaidas. Užsakyti galima siunčiant pinigų adresu:

TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS

19700 Renwood Avenue Tel. 486-4942 Euclid, Ohio, 44119

New Jersey lietuvių jaunimas

NEW JERSEY LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS APYGARDOS VALDYBA, NORĖDAMA IŠJUDINTI JAUNIMO DĖMESĮ LIETUVIŠKIEMS DALYKAMS, SPALIO 13 NAUJOJOJE ŠV. TREJYBĖS PARAPIJOS SALĖJE NEWARKE SURENGĖ JAUNIMO TEISMĄ. ČIA SPAUDINAME KALTI-NAMĄJĮ AKTĄ, SURASYTĄ V. VAITIEKŪNO.

Mūsų tautos siekimus Lietu-
vos Charta taip formuluoja:

— laisvai ir nepriklausomai
gyventi savo tėvų žemėje, sa-
vo tautinę gyvybę, kalbą, tau-
tines bei valstybines tradicijas
išlaikyti, kurti bei ugdyti, ir
savo tautine kultūra bendradar-
biauti žmonijos pažangai.

Šių visos tautos amžinųjų
siekimų vardu Lietuvių Char-
ta taip pat nustato amžinai ga-
liojančius tautinius siekimus
už tėvynės sienų esantiems lie-
tuviams. Būtent: lietuvis lieka
lietuviu visur ir visada, ir savo
tėvų lietuviškumą perduoda
ateities kartoms. O kad sveti-
mos aplinkos veikiamam lietu-
viui tie tautiniai siekimai ne-
lyktų tik balsas tyruose, Lietu-
vių Charta apginkluoja kiek-
vieną lietuvių tautiškai dešimtimi
tautinių priesakų:

(1) **Lietuvis** yra savo tautinės
bendruomenės gyvas narys, t.
y. domisi savo vietinės bend-
ruomenės organų sudarymu ir
dalyvauja jos darbuose;

(2) **Lietuviui** jo gimtoji kal-
ba yra ne tik ryšys su savo tė-
vais, artimaisiais, savo tauta
tėvynėje, bet ir jo tautinė gar-
bė bei pasididžiavimas;

(3) **Lietuvis** sudaro tik lietu-
višką šeimą, nes tautinė šeima
yra tolygi tautinei gyvybei;

(4) **Lietuvis**, kiek pajėgda-
mas, sudaro sąlygas tautinei
kultūrai, nes tik per savo tau-
tos kūrybinį genijų ir jo savai-
mingą indėlį į žmonijos visuo-
tinius laimėjimus lietuvis gali
dalyvauti tautų bendravime ir
būti dalininkas visuotinės pa-
žangos;

(5) **Lietuvis** savo darbu,
mokslu, turtu ir pasiaukojimu
kovoja dėl savo tautos laisvės
ir nepriklausomybės;

(6) **Lietuvis** remia lietuvišką
mokyklą;

(7) **Lietuvis** steigia ir palaiko
lietuviškas draugijas;

(8) **Lietuvis** skaito ir remia
lietuvišką spaudą;

(9) **Lietuvis** brangina tautos
prieaitį ir tautinius papročius;
ir

(10) **Lietuvis** praktikoja ir
ugdo tautinį solidarumą pagal
taisyklę: lietuvis lietuviui yra
brolis.

Lietuvių Chartos priesaikai
yra mastas kiekvieno lietuviu
tautiniam standartui, tauti-
niam stoviui. Tai yra termo-
metras tautinei temperatūrai
nustatyti.

Dabar paimkime **New Jersey
lietuvių jaunimą**. Ne Aldoną,
Vidą, Joną, Algį, Kęstą ar Bi-
rutę, bet jaunimą kaip tam tik-
rą dalį New Jersey lietuvių tau-
tinės grupės, ir pažiūrėkime,
kokia yra šio jaunimo tikrovė
Lietuvių Chartos priesakų švie-
soje. Chartos termometru pa-
matuokime jaunimo tautinę
temperatūrą. Į vieną lėkštę tei-
singumo svarstyklių dėkime
Chartos priesakus, į antrąją —
New Jersey lietuvių jaunimo
tautinę dvasią ir tautinius dar-
bus.

Kadangi jaunimo sąvoka pla-
ti, mūsų bylai apsiribokime tik
jaunimu nuo 15 iki 30 metų
amžiaus. Šis žydinčios jaunys-
tės laikotarpis prasideda su me-
tais, kai žmogus pradeda būti
labai savarankiškas savo spren-
dimais, ir baigiasi su metais,
kai žmogus, jau galėjęs baigti
visų laipsnių aukštuosius moks-
lus ir visai subrendęs, išeina į
savarankišką gyvenimą. Tarp
15 ir 30 metų amžiaus tarpas
yra tai gyvenimui sąmoningo
ruošimosi amžius, tai amžius
veržlumo bei rizikos, meilės bei
nusivylimų, revoliucijos bei au-
kos. Tai pats dinamiškasis ir
energingas žmogaus gyvenimo
tarpas. Tai, anot vokiečių,
"Sturm und Drang" periodas.
Koks tad šio amžiaus New Jer-
sey lietuviu yra tautinis stan-
dartinis, tautinė temperatūra?

**Lietuvių Enciklopedijos duo-
menimis** vien Elizabeth, Jer-
sey City, Kearny, Lindene, Ne-
warke ir Paterson yra 18,500
lietuvių. Pagal JAV gyventojų
amžiaus proporciją tuose 18,
500 lietuvių per 3,500 turėtų
būti jaunimo tarp 15 ir 30 me-
tų amžiaus. O kiek tokio jauni-
mo yra lietuvių bendruomenės
aktyve? Ne daugiau kaip 35,
t.y. tik 1 proc. Kiti 99 proc.
savo lietuvišką bendruomenę
yra arba abejingi, arba jai
dingę be žinios.

Bendruomeninio apsilėidi-

SALEI leidžiantis paežerėje. Nuotr. V. Maželio.

mo ir tautinio solidarumo at-
šalimo pirmą priežastis yra lie-
tuvių kalbos atsidėjimas. Kal-
ba yra bendruomenės ryšys.
Kai jis trūksta, neišvengiamai
ateina ir nutolimas nuo bend-
ruomenės ir tautinis solidaru-
mas atšala. Faktas, kad nė vie-
nas New Jersey lietuvis nestu-
dijuoja lietuviškos Pensylva-
nijos universitete Philadelphi-
joje, kur studijuoja amerikie-
čiai ir vienas lietuvis iš Kana-
dos. Faktas, kad dėl liuanisti-
kos studentų stokos likvidavo-
si Fordhamo universiteto litua-
nistikos kursai. Tai faktai, ku-
rie dideliu priekaištu byloja
apie New Jersey lietuvių jauni-
mo apsilėidimą lietuvių kal-
bos ir apskritai liuanistikos at-
žvilgiu. Jaunimo nuodėmė kal-
bai yra juo sunkesnė dėl to
kad lietuvių kalbą kalbotyros
autoritetai labai aukštai verti-
na ir jos mokėjimas tikrai yra
didelė garbė kiekvienam žmo-
giui.

Tautiškai mišrių šeimų kūri-
mas tarp New Jersey lietuvių
jaunimo yra taip paplitęs, kad
šis nusižengimas Chartos tre-
čiajam priesakui yra stačiai epi-
deminio pobūdžio.
Lietuvių Chartos 4, 7, ir 8
priesakai šaukta šaukia New
(nukelta į 7 psl.)

LIET. KAT. MOKSLO AKADEMIJA

(atkeltas iš 4 ps.)

Zidinių veiklą irgi nustato į-
statai: "Zidinio nariai susiren-
ka bent tris kartus į metus
svarstyti akademijos reikalų ir
katalikams aktualių mokslo
klausimų". Čia išryškėja ir ži-
dinio veiklos tikslas, kuris yra
tas pats, kaip visos LKMA, nes
židiny rūpinasi studijuoti ka-
talikų mokslo aktualijas ir su-
jomis supažindinti platesnę vi-
suomenę. Židinio rengiamose
paskaitose gali dalyvauti ir pa-
kvietieji nenariai, besidomį
katalikų mokslo klausimais.

Pirmasis LKMA židiny JAV
1956 m. gruodžio 23 d. buvo
įkurtas Chicagoje, kurio rūpe-
čiu buvo surengtas ir antrasis
tremtyje LKMA suvažiavimas
Chicagoje 1961 m. Organizuo-
jasi Bostono židiny. Pernai
gruodžio 15 d. Fordhamo uni-
versitete susirinkę New Yorko
apylinkės nariai įsteigė New
Yorko židinį ir išsirinko valdy-
bą, kurią sudaro: pirmininkas
— prof. dr. V. Jaskevičius,
S. J., vice-pirmininkas — tėv.
dr. V. Gidžiūnas, O.F.M., ir
sekretorius — prof. dr. A. Va-
sys. Šiam židiniui Centro Val-
dyba pavedė suorganizuoti tre-

čiajį LKMA suvažiavimą trem-
tyje 1964 m. rugsėjo 5, 6, 7 d.,
New Yorke. Suvažiavimui pa-
talpos jau gautos Fordhamo
universitete, įsteigta finansams
telkti komisija, kuriai pirmi-
ninkauja prel. J. Balkūnas, rū-
pinamasi ir kitų komisijų steigi-
mu.

LKMA uždaviniai yra dideli
ir reikšmingi lietuvių katalikų
mokslingumui kelti ir krikščio-
niškai kultūrai skleisti. Iki šiol
nesant platesnės informacijos
spaudoje, tikimės bent šiuo in-
formaciniu lapeliu suteikti pa-
grindines žinias apie LKMA ir
jos veiklą Lietuvoje ir išeivijo-
je. Norintieji stoti į akademi-
ją ar gauti platesnių informaci-
jų JAV, gali kreiptis į židinių
pirmininkus ar tiesiog į Cent-
ro Valdybos pirmininką prof.
dr. A. Liuimą, S.J., Universita
Gregoriana, Piazza della Polot-
ta 4, Roma 4, Italy.

Prof. dr. Zenonas Ivinskis
Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas

— Sol. Jonas Vaznelis, gy-
venąs Chicagoje, lapkričio 16
d. dainuos koncerte, kurį rengia
Aušros Vartų parapija Montrea-
lyje. Kanadoje.

IŠ MOTERŲ S-GOS VEIKLOS

Elizabeth, N.J. Rugsėjo 8 d.
66 kuopa turėjo savo metinę
šventę. Parapijos bažnyčioje 9
val. buvo šv. Mišios, kurias au-

kojo Tėvas K. Zvirblis, domi-
ninkonas. Jis pasakė ir tai die-
nai pritaikintą pamokslą, kar-
tu pasveikindamas gausiai susi-
rinkusias katalikes moteris.

Pradžios mokyklos mergai-
čių choras, vedamas vargoni-
ninko V. Mamaičio, pagiedojo
Ave Maria Stella, Geriausia
Mūsų Motina ir Garbink Die-
va Atpirkėją. Paskutinės dvi
yra V. Mamaičio kompozicijos.

Po pamaldų parapijos salėje
buvo pusryčiai. Savo atsilanky-
mu ir pasveikinimo kalba są-
jungietes pagerbė parapijos kle-
bonas prel. M. Kemėžis. Taip
pat pusryčiuose dalyvavo kun.
J. Pragulbickas, kuopos dvasios
vadas, kuris sukalbėjo mal-
dą, ir varg. V. Mamaitis. Kuopai
sumaniai jau devinti metai
vadovauja Justina Bunienė.
Pusryčius padėjo suruošti Kak-
šienė, Degutienė, Miškienė ir
Marcinkevičienė. Dalyvavo apie
80 narių ir svečių.

Marijona Jurkevičienė ilga-
metė Katalikų Moterų Sąjun-
gos 66 kuopos narė, mirė bir-
želio mėn. Sąjungietės užpiko
šv. Mišias ir organizuotai daly-
vavo laidotuvsė. Seimai pa-
reikšta užuojauta.

Prel. M. Kemėžis pagerbtas
kuopos susirinkime rugsėjo 29
jo vardo diena. Visų vardu
sveikino pirm. Justina Bunie-
nė. Taip pat sveikatos ir Die-
vo palaimos linkėjo susirinki-
me ir vaišėse dalyvavę kunigai:
J. Pragulbickas, A. Sabas, sa-
lezietis, ir B. Ramanauskas,
pranciškonas. Visiems gražia
kalba atsakė gerbiamas prela-
tas. Jis papasakojo šį tą iš sa-
vo kelionės į Romą ir apie ap-
silankymą pas šv. Tėvą.

Svečiams išėjus, buvo pra-
vestas reikalų susirinkimas.
Pirmininkė pranešė apie eina-
muosius reikalus. Narėms buvo
išdalytas Sąjungos statutas.

Pirmininkė su pora narių da-
lyvaus New Jersey ir New Yor-
ko Katalikų Moterų Sąjungos
apskričių suvažiavime, kuris į-
vyks Lindene spalio 20 d.

K. Krp.

Kas norėtų skelbtis Darbininke
prašomas skambinti:
Glenmore 5-7281

SOL. G. VASILIAUSKIENE

1963 spalio 19

LIETUVIŲ LAISVĖS SALĖJE

269 SECOND STREET, ELIZABETH, N. J.

Solistės iš Australijos

G. VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

KONCERTO PRADŽIA 7 V. V.

— PO KONCERTO ŠOKIAI —

Bilietai: \$2.50 ir \$2.00

Studentams \$1.00

JAV Liet. Bendruomenė — New Jersey Apygarda

VASARIO 16 GIMNAZIJS mokiniai šoka malkūną.

VASARIO 16 GIMNAZIJS mokiniai dainuoja. Dirguoja K. Motgabis.

IŠ VISUR

— Lituanistinė mokykla at-
steigta Kenoshoje, Wisconsin
valstybėje. Darbą pradėjo rug-
sėjo 14. Lanko 20 vaikų iš
Kenoshos ir Racine. Keturi yra
antrosios kartos lietuvių.

— Dr. Stasė Pacevičienė,
dantų gydytoja, gyvenanti Aus-
traliijoje, šiuo metu svečiuojasi
lus ji baigė Lietuvoje 1943.
Australijoje turėjo vėl trejus
metus mokytis. Ten gyvena
nuo 1948 metų.

— Inž. Antanas Rudis, Lie-
tuvių Katalikų Federacijos
pirmininkas, su žmona Marija
lankėsi Azijoje. Apkelio Tur-
kija, Libana, Iraną, Pakistaną,
Indija, Tailandą, Hong-Koongą
ir Japoniją.

— Vliko 20 metų sukaktis
bus minima Chicagoje, Jauni-
mo Centre, gruodžio 29. Minė-
jimu rūpinasi Vliko nariai —
Kazys Oželis, Rapolas Skipitis,
Kazys Sidlauskas ir Liudas
Smulkštys. Paskaitą skaitys dr.
Domas Krivickas iš Washingto-
no.

— Studentų Ateitininkų Są-
jungos Centro Valdybą šiais
mokslo metais sudaro: pirmi-
ninkas Jonas Boguta, 404 E.
Daniel, Champaign, Ill., sekre-
torė Laima Poskočimaitė, 6354
S. Rockwell, Chicago, Ill, 606
29; užsienio reikalų sekretorė
Austė Paliokaitė, 6922 S. Rock-
well, Chicago, Ill. 60629; izdi-
ninkas Jonas Salčius 5633 S.
Maplewood, Chicago, Ill. 60629,
valdybos nariai — Dalia Kol-
torė Laima Poskočimaitė, 6354
S. Rockwell, Chicago, Ill, 606
29; užsienio reikalų sekretorė
Austė Paliokaitė, 6922 S. Rock-
well, Chicago, Ill. 60629; izdi-
ninkas Jonas Salčius 5633 S.
Maplewood, Chicago, Ill. 60629,
valdybos nariai — Dalia Kol-
baitė, 5647 S. Wood, Chicago,
Ill. 60636, Janina Konaukaitė,
6146 S. Albany, Chicago, Ill,
60629, ir Algis Norvilas, 7042
S. Talman, Chicago, Ill., 60629,
spaudos vedėja Zita Acalinaitė
6555 S. Washtenaw, Chicago,
Ill. 60629, užsienio skyriaus ve-
dėjas Algis Saulys 420 12th Av.
Paterson, New Jersey, jo padė-
jėjas Vladas Mėlinis, 53 Ha-
zelwood Ave., Newark, New
Jersey.

— Lietuviškos vestuvės,
vadinamos Putnamo bendrabu-
čio mergaičių, spalio 20 d. 4 v.
popiet bus Providence lietuvių
parapijos salėje; lapkričio 3—
So. Bostono lietuvių piliečių
klube; lapkričio 10 — Worces-
terio Maironio parke. Šį vaidi-
nimą yra nufilmavęs P. Jasiu-
konis, kuris dirba Yale univer-
sitete, New Haven, Conn.

— Waterburio moterų klu-
bas spalio 26, šeštadienį, 7:30
val. vak. lietuvių parapijos sa-
lėje rengia rudens balių. Bus
turtingas moterų paruoštas bu-
fetas, laimėjimai ir šokiai, ku-
riems gros Radijonovo orkest-
ras. Įėjimas 2 dol., studentam
— 1 dol.

Naujausios knygos —

MARIUS KATILIKIS

ŠVENTADIENIS
UŽ MIESTO

Rinktinės novelės iš visos au-
toriaus kūrybos. Dail. A. Ku-
rausko iliustracijos ir knygos
apipavidalinimas. Liuksusinis
išleidimas, kieti aparatai, 355
psl., \$5.00.

SALLY SALMINEN
KATRYNA

Išgarsėjęs švedės romanas iš
Baltijos žvejų gyvenimo. Du
tomai vienoje knygoje, 565 p.,
kieti aparatai, \$5.00.
Abi knygos išleido čekagiške
TERRA. Užsisakykite jas abi
ar bet kurią iš jų, kartu pri-
dėdami ir čekį — knygos bus
jums tuojau prisiųstos paštu.

TERRA

3237 West 63rd Street
Chicago 29, Ill.

O KO KO?

RUSA GIRK ARBA TYLEK!

"Laisvės" teisybė

Komunistinė mąskolių "Laisvė", leidžiama Brocklyne. Rojauš Mizaro žodžiais (spalio 1) pūriasi, kad ji "per daugiau kaip 50 metų... rašė teisybę" ir kad "niekad nemirs idėjos, kurias skelbia mūsų spauda". Nesenais dar visai laikas, kai "Laisvė" susiriesinama gyvė, šlovino ir garbino Stašina tais pačiais žodžiais, kaip ir Maskva: "Mūsų mylimas tėvas, nuoširdžiausias visų draugas, genialusis pasaulio darbininkų vadovas!". Bet šis "didvė ir teisybė" mirė. Stašina išmetė net iš maulozieiaus. Be to, tik viena "nemiršanti idėja" — garbinimas mąskoliu, kurie caro laikais Lietuvą smaugė ir dabar ta pati daro. Gali Mizara girti rusus, kol dar kruta. Lietuviu tauta pergyvens ir priešus ir jų garbintojus.

A. Išlaužas laužosi

Nuėjęs tarnauti komunistinei "Laisvei" Brooklyne ir girti visa, kas tik išėina iš rusų rankų arba k'ų rankomis jų daroma, visai pagristai klausia, "argi 'patriotam' nepatogiau darbuotis kokiam išnaudotoiui užsienyje nei prisidėti prie savo tautos gerovės kėlimo?" (spalio 4). Žinoma, kad patogiau. Užtat išlaužiniai patriotai ir gyvena užsienyje, nevažiuodami Lietuvon. Čia gali daugiau rusam išnaudotojam pasitarnauti, negu "sovietinėje respublikoje". Ten rusai patys sau pasitarnauja.

Po trečiojo erelio kūju

Rusiškame "Tėvynės balse" (nr. 75) Rapolas Mackonis, kankintas nacių kacetė ir ragavęs bolševikinio, rašo: "Buvo laikai, kai Lietuvą norėjo mirtinai užkapoti du jos kaimyniniai arai: baltasis pietuose ir juodasis vakaruose. Dabar pietinis baltasis (Lenkija) yra labai draugiškas mūsų kaimynas. Liko tik, kaip ir buvo, plėšrusis vakarinis juodasis erelis. (Vokietijos), kuris, Lietuvos laimei, nuo mūsų krašto yra tolckai, ir jo kranksėjimas mums nepavojingas".

Parašęs žodžius "nepavojingas", toliau vis dėto mato pavojų, kad užsienyje lietuviai yra draugiški Vakarų Vokietijai, o ji — lietuviam. Ir ima pilti kailį seniam kryžiuočiam, kurių jau nė kvapo nėra, ir hitlerininkam, kurie taip pat savo užmokestį atsiėmė paskutiniam kare. Tačiau nė žodžio neuzmėna apie tretinį erelį — rusiškąjį, rytinį, kuris caro laikais norėjo Lietuvą mirtinai užkapoti ir dabar kranksėdamas kuoja bolševikinio kūju. Kadangi smozgia ir pačiam R. Mackon'ui, tai jam akys raibsta ir negali nieko kito matyti, kaip tiktai juoda spalva.

LIETUVIŲ FONDO IDĖJA PLINTA

BROCKTON, MASS.

Lietuvių Fondo idėjai Brocktone rasta gražaus atsiliepimo. Šiam tikslui yra jau paskyrę po 100 dol. ir tave Fondo nariais Petras Viščinis (nario nr. 243), Vytautas A. Sužiedėlis (258), Juozas ir Albina Baškaukai (259).

Fondo vajú pravesti buvo kviesta nora susirinkimu, kuriuose dalyvavė įvairių organizacijų atstovai sudarė trijų asmenų komiteto valdyba šiam reikalui skatinti. Numatyta ypatingai šią veiklą praplėsti spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Šiuo metu jau gauti daliniai įnašai Fondui iš Stasio ir Irenos Eivų, Vlodo Jakimavičiaus, Juozo Stašaičio, kurie pažadėjo mėnesiniais mokėjimais savo auka papildyti ir greitai laiku tapti pilnateisiais Fondo nariais.

Spalio 23, trečiadienį, 7:30 val. vak. kviečiamas organizacijų atstovų susirinkimas J.

Stašaičio bute tolimesnei veiklai planuoti (v.).

Moterų Sąjungos Brocktono 15 kuopos susirinkimas įvyko spalio 6 šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Be kitų esamųjų reikalų, kalbėta ir Lietuvių Fondo reikalui. Skatinamąji žodi tarė kun. M. Vembrė, parapijos vikaras, kuris yra pažadėjęs ir dalimis moka, kad Fondui išestu visa tūkstanti doleriu. Susirinkime kuopa nutarė irėti tauti Lietuvių Fondo nariu ir tam tikslui paskyrė 100 dol. Be to, kuopa lapkričio mėn. numato suruošti parapijos ir Šiluvos kokyčios naudai. Spalio 16 rengiamos pagerbtuvės kuopos narei Jadvygai Stačkutei, kuriai sueina 80 metų. Jubilietė yra dosni visu lietuviškųjų vienuolynų rėmėja.

Elzbieta Tamulienė šv. Kazimiero lietuvių bažnyčiai rampontuje baaukojo 500 dol. Parapijioje tam reikalui pravdđamas vienos dienos uđdarbio vašus. Yra jau surinkta 6000 dol. Reikalinga apie trigubai tiek, kad bažnyčia būtų aptvarkyta iš lauko ir vidaus. Parapiečiai prašomi orisimirti pareigą savo bažnyčia palaikyti ir tam tikslui paskirti vienos dienos uđdarbi.

Martyno Jankaus vardo šaulių kuopa spalio 19, šeštadienį, 7 val. vak. Sandaros salėje rengia vakara su meno programa ir užkandžiais. Įeinant aukoja 2.50 dol. Pelnas skiriamas leisti raštam Vlodo Pūtvio, Saulių Sąjungos kūrėjo ir ideologo.

Laimutė Tubytė, šiemet baigus aukštesnę mokyklą, iš L. R. Kat. Moterų Sąjungos gavo 100 dol. stuoendijos už gera mokymasi. Nuo šio rudens ji studijuoja Emanuelio kolegijoje Bostone.

Karolei Adomaitytei, čia gimusiai lietuvaitėi, teta Ona Adomaitienė rengia priešvestuvinę nobūvi Stuogethio spalio 21 d. 7:30 val. vak. Ji susitaukia su Ed. Orintu, bašvsiu Northeasterno universiteta. Jungtuvės bus lapkričio 16 Aušros Vartų bažnyčioje. (g.).

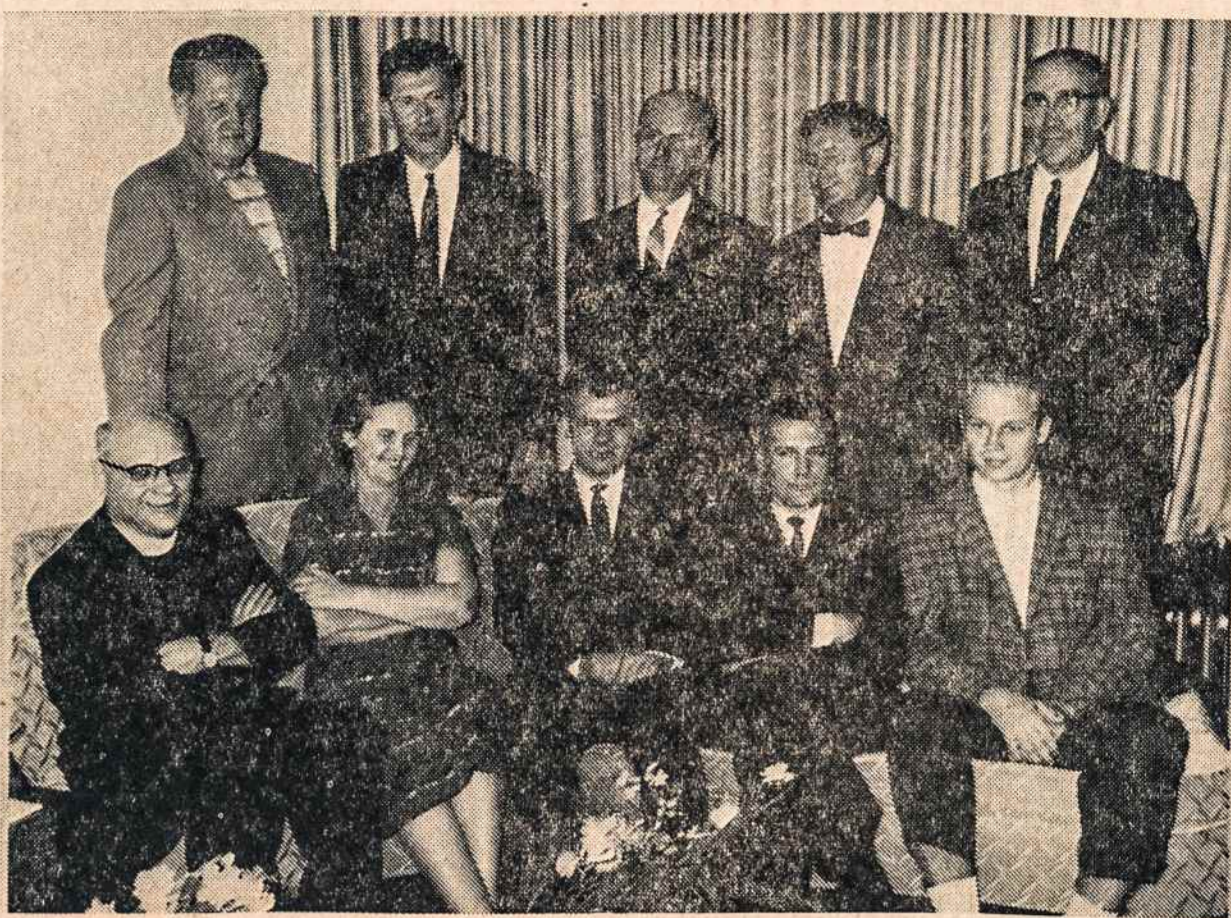
MARIANAPOLIO RĖMĖJU SEIMELIS

Marianapolio rėmėju draugėios seimelis — pasitarimas šaukiamas Kristaus Karaliaus šventėse, sekmadienį, spalio 27, Marianapoly, Thompson, Conn.

Seimelis prasidės mišiomis, mišiose ir per procesiją gražiai giedoj muziko Jono Narkaus vadovaujamas parapijos choras.

Po mišiu 12:30 — pietūs. Posėdžiai prasideda 1:30 v. popiet. Užsibaigus posėdžiams, bus palaiminimas Šveč. Sakramentu Vėliau — užkandžiai ir pasisvečiavimas.

Šiais metais Marianapolio mokykloje mokosi 175. iš jų nuolatų gyvena 155, kiti atvyksta dienomis. Mokytoja

CHICAGOS BALFO vajuos komitetas. Pirmoje eilėje iš k. į d. kun. F. Gureckas, mok. Elzė Diminskienė, V. Soliūnas, R. Mielėlis, stud. J. Valkiūnas. Antroje eilėje V. Šimkus — pirm., žurn. V. Būtenas, Alb. Dzirvonas, inž. J. Artikys, agr. V. Tallat-Kelpša. Nuotr. V. Reivyčio.

NAUJI FILMAI

RITERIO LANCELOTO KARDAS

Penkiolikto šimtmečio anglų klasikinis kūrinys "Morte d' Arthur", parašytas Sir Thomas Malory, amžiu bėgyje yra susilaukęs įvairių sceninių pastatymų. Vienas iš paskutiniųjų — tai filmas "Sword of Lancelot", kurį pagamino ir surežisavo, vaidindamas taip pat ir vieną iš pagrindinių rulių, Cornel Wilde. Jis jau 1955 buvo susidomėjęs amerikiečių dramaturg Richard Schayer rašomu sceniniu veikalui, pagrįstu minėtoju anglų klasikiniu kūriniu. R. Schayer staigiai mirus, veikalas liko nepabaigtas ir niekada neišvydo teatro scenos. Tik po penkerių metų C. Wilde, atpirkęs iš giminių autoriaus teises, pavedė New Yorko rašytojui Jefferson Paskal veikalą perdirti ir pritaikyti filminiam pastatymui.

Filmo ivykiai sukasi riterių laikotarpio dvasioje. Karalius Arturas pasidūcia savo narsiausia ir išt'imiausia riteri Lancelot paprašyti kaimyninio ka-

raliaus dukters Guinevere rancos. Įprastinėse viduramžių stiprumo ir karinio apskurmo rungtyne Lancelot tampa nugalėtoju, tuo pačiu laimėdamas savo karaliui žmoną. Arturas taip pat tampa visos Anglijos karaliumi. Jaunoji karalienė, susidomėjusi galingu riteriu Lancelot rungtyniu metu, lieka dar jam ir dėkinga už apgynimą nuo užpuolikų kelionės metu.

Guinevere, nors ir stengiasi būti gera karaliaus žmona, bet didelė širdies dalį skiria riteriui Lancelot, kurs taip pat nelieka bejėgas karalienės atžvilgiu. Jų per artimai ir ne teisėtai draugystei iškilus aiškėn, riteris pabėga, bet karalienė pasmerkama sudeginti.

Staugiai pribuvęs, Lancelot iš laužo ugnies išgelbsti. Supratus neštkimybės blogį, Guinevere nesijaučia laiminga su Lancelot naujose gyvenimo sąlygose. Ieškodama sielos ramybės, o taip pat kad užbaigtų broližiškas kovas tarp Arturo ir Lancelot kariuomenių, Guinevere įstoja į vienuolyną. Po ilgesnės pertraukos vienuolynė apsilankęs Lancelot iš jos sužino, kad ji yra visai rimtai apsisprendusi už šį naują gyvenimą.

Filmavimo darbai dalinai atlikti Anglijoje, bet daugiausia Jugoslavijoje. Apie 80 mylių nuo Belgrado kalnuose filmavimui buvo specialiai pastatyta Camelot pilis.

Cornel Wilde centriniame Lancelot vaidmenyje pasirodo tikrai puikiai ir galingai. Daug kartų atlikęs panašias riteriškas roles kituose filmuose, šį kartą galėjo parodyti visą savo pajėgumą, ne vien vaidindamas, bet taip pat režisuodamas.

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Pittsburgh, Pa.

ALRK Federacijos apskričio susirinkimas bus spalio 20 4 v. popiet šv. Vincento parapijoje, kur klebonauja kun. J. Giridis. Bus aptarti svarbūs reikalai, Federacijos seimas, kuris bus kitą mėnesį Chicagoj, tolimesnis šios apylinkės katalikų veikimas, bus padaryta apyskaita iš praėjusio Federacijos p'k'ko.

Visų parapijų kunigai, draugijų valdybos ir visi, kurie anksčiau dalyvavdavo susirinkime, taip pat ir tie asmenys, kurie interesuojasi apylinkės katalikų veikla, labai prašomi susirinkime dalyvauti.

Lietuvos vyčių 19 kuopos banketas bus lapkričio 10 6 v. v. šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 22 ir Jane St., S. S. Pittsburghe. Banketu bus paminėta Lietuvos vyčių 50 metų sukaktis. Įėjimas 2 dol. Bus įdomi programa.

J. Ziogelis mirė po ilgos ligos. Buvo kilęs iš Ziogelių kaimo, Ratnyčios parapijos. Atvykęs iš Lietuvos, apsigyveno Braddock, Pa. Daug metų priklausė šv. Petro ir Povilo parapijai, Homestead, Pa., rėmė lietuviškų reikalus. Palaidotas iš šv. Petro ir Povilo bažnyčios šv. Juozapo kapinėse, East Mc Keesport. A. Z.

Gausiai filmuota atvirame ore ir tikrai apstu žavių Jugoslavijos gamtovaizdžių, perteiktų Eastman spalvose.

Filmas tinkamas tiek suaugusiems, tiek vyresniam jaunimui. Ši recenzija, ypač paskutinioji pastaba apie tinkamumą, apsiriboja vien šio filmo laida, rodoma J.A. Valstybių kino teatruose.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje

Mūsų istaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijomis rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui R. Europa

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams ir bet kuria SSSR dalį. Licensed by V/O Vneshepostorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skryviuose jūs rasite didelį pasirinkimą meržiagu moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaisysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam biznui nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skryvių:

- NEW YORK, 3. N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- NEW YORK 11. N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2593
- BROOKLYN 11. N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7. N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18. Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway .... Tel. 268-0068
- BUFFALO 6. N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22. Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8. Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13. Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. .... GL 8-2256
- HAMTRANK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- HARTFORD 14. Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11. N. J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3. Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave ..... GR 6-2681
- LOS ANGELES 22. Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
- LAKWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- NEWARK 3. N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 500 Congress Ave. .... LO 2-1445
- PATERSON 1. N. J. — 90 Main Street ..... MI 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... CR 2-6397
- PHILADELPHIA 22. Pa. — 605 W. Girard Ave ..... PA 8-5809
- PITTSBURGH 3. Pa. — 1015 E. Carson Street ..... HI 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1574
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PI 6-7666
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2869

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - SEIMOS - VAIKŲ įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Tel. HYacint 7-4677

"FOR THEM ALSO"

A resume of fundamentals to live by. A practical reader for prospective converts.

By CHARLES FRANCIS BUDDY

Bishop of San Diego University of San Diego Press, Publishers

Catholics who wish to be well informed and alert to answer questions of non-Catholics will find in "For Them Also" a refresher course in Catholic doctrine. Less than a heavy theology, more than a catechism, a down to earth lift for High School & College students. Hard cover \$3.75, soft cover \$1.25; special consideration for quantity orders. Dealer inquiries invited.

Alcala Park, San Diego, California 92110

VEŽIMAS užkluvo.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
B. KUCINSKAS, sav.

280 BOERUM ST., BROOKLYN 6, N. Y.
(212) GL 6-0200 Resid. ILlinois 8-7118

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, deginių, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

New Jersey jaunimas

(atkelta iš 5 psl.)

Jersey lietuvių jaunimą daugiau rūpesčio rodyti lietuviškai kultūrai, spaudai, draugijoms. Kur New Jersey lietuvių tautinių šokių ansambliai? Kur jauni veikėjai lietuvių draugijose? Net specifiskai jaunimo draugijos, kaip ateitininkai, vyčiai ir skautai, nesulaukia jaunimo masių. Lietuvių knyga ir laikraštis, palyginti, retas svečias New Jersey jaunimo tarpe. Nors apskritai lietuvių jaunimas yra gabus ir darbštus, kažkoks "virus" jau yra įsimečius į New Jersey lietuvių jaunimo dvasią ir paralyžuoja jo veržlumą į mokslą. New Jersey jaunimas pastebimai mažiau rodo entuziazmo ir ryžto kopti mokslo ir profesijos kopeciomis aukštyn. Tai yra grėsmė išeivijos tautinės kultūros pažangai ir ūkinėms bei profesinėms perspektyvoms.

Labai reikšmingas jaunimo tautinei temperatūrai palaikyti yra Lietuvių Chartos 9 priesakas: **branginti tautos praeitį bei tautinius papročius**. Praeitis ir papročiai yra pats tautinės individualybės stuburas. Užmiršęs tautos praeitį ar jos nepažinęs, užmiršęs tautinius papročius ar juos išmainęs į svetimus, lietuvių jaunimas tampa lygiai toks dvasios invalidas, kaip žmogus sulaužytu stuburu tampa fizinis invalidas. New Jersey lietuvių jaunimas per daug pasiduoda svetimų papročių įtakai ir save stato pavojun prarasti pagarbą tėvams ir vyresniesiems, dėnetmeniskumą su sau lygiais ir už save žymesniais. Vyriškai jaunimui gresia išorinis suglebinimas ir vidinis chamizmas; gresia lietuviškojo riteriškos apskritai ir ypač moteriškosios lyties atžvilgiu praradimas. Savo ruožtu mergaitėms gresia lietuvišką drovų kuklumą užgožti vulgarumas.

New Jersey lietuvių jaunimo temperatūrai Lietuvių Chartos termometru matuoti labai būdingų duomenų pateikė Algirdo Budreckio anketa. Joje surinkti duomenys apie New Jersey lietuvių elitinį lietuviškiausią jaunimą, dalyvaujantį ateitininkuose, skautuose, vyčiuose ar studentų sąjungoje. Anketa apima tarp 17 ir 25 metų amžiaus 5 proc. New Jersey lietuvių viso jaunimo šio akto ribose. Iš 163 atstovų šio rinktinio New Jersey lietuvių jaunimo aukštojo mokslo siekti pasiryžę tik 106, t.y. tik 65 proc. jaunimo draugijoms priklauso tik 105, t.y. tik 64,4 proc., o iš jų kitoms lietuvių organizacijoms priklauso tik 57, t.y. tik 35 proc. Iš 163 jau yra šeimas sukūrę 37, tarp jų 19 yra mišrios, t.y. 51,3 proc. Lietuvių bendruomenės aktyve yra tik 10, t.y. tik 6 proc. Tokia padėtis elitinio lietuviškiausio New Jersey jaunimo.

Pasirėmus išdėstytomis aplinkybėmis, New Jersey lietuvių jaunimas tarp 15 ir 30 metų amžiaus yra kaltinamas:

PRATURTINTAS MUZIKOS LOBYNAS

Iš pirmosios dainų šventės, kuri įvyko 1956, gauta nemaža pelno. Iš to pelno užsakyta naujų muzikos kūrinių, išleistas dainorėlis, paremta antroji dainų šventė.

Pelnui paskirstyti buvo sudaryta patikėtinių komisija: Alice Stephens, Juzė Daužvardienė, Albinas Dzirvonas. Komisija atliko jai pavestus visus darbus, išskirstė pinigus ir darbą baigė.

Antrąjį dainų šventei buvo įteikta 2,500 dol.

Buvo paskelbtas kantatų konkursas. Gautos dvi kantatos, kurios jury komisijos sprendimu abi premijuotos. Pirmoji kantata "Vilties varpai", mišriam chorui, 4 solo balsam su piano ir vargonų pritarimu teko Tėv. B. Markaičiui, S. J. Antroji premija už kantatą — baladę "Jūratė ir Kastytis" mišriam chorui su piano pritarimu atiteko V. Kerbeliui.

Lietuvių muzikos komisijos rekomendacija užsakyta ir gauta šių kompozitorių kūrinių: Juozo Strolios — Kur banguoja Nemunėlis ir Gaideliai gieda, Vlodo Jakubėno — Motimos kalba (moterų chorui), prof. J. Zilečiaus — Ant kalnelio (vyrų chorui), J. Kačinsko — Rauda, Br. Jonušo — Ei-

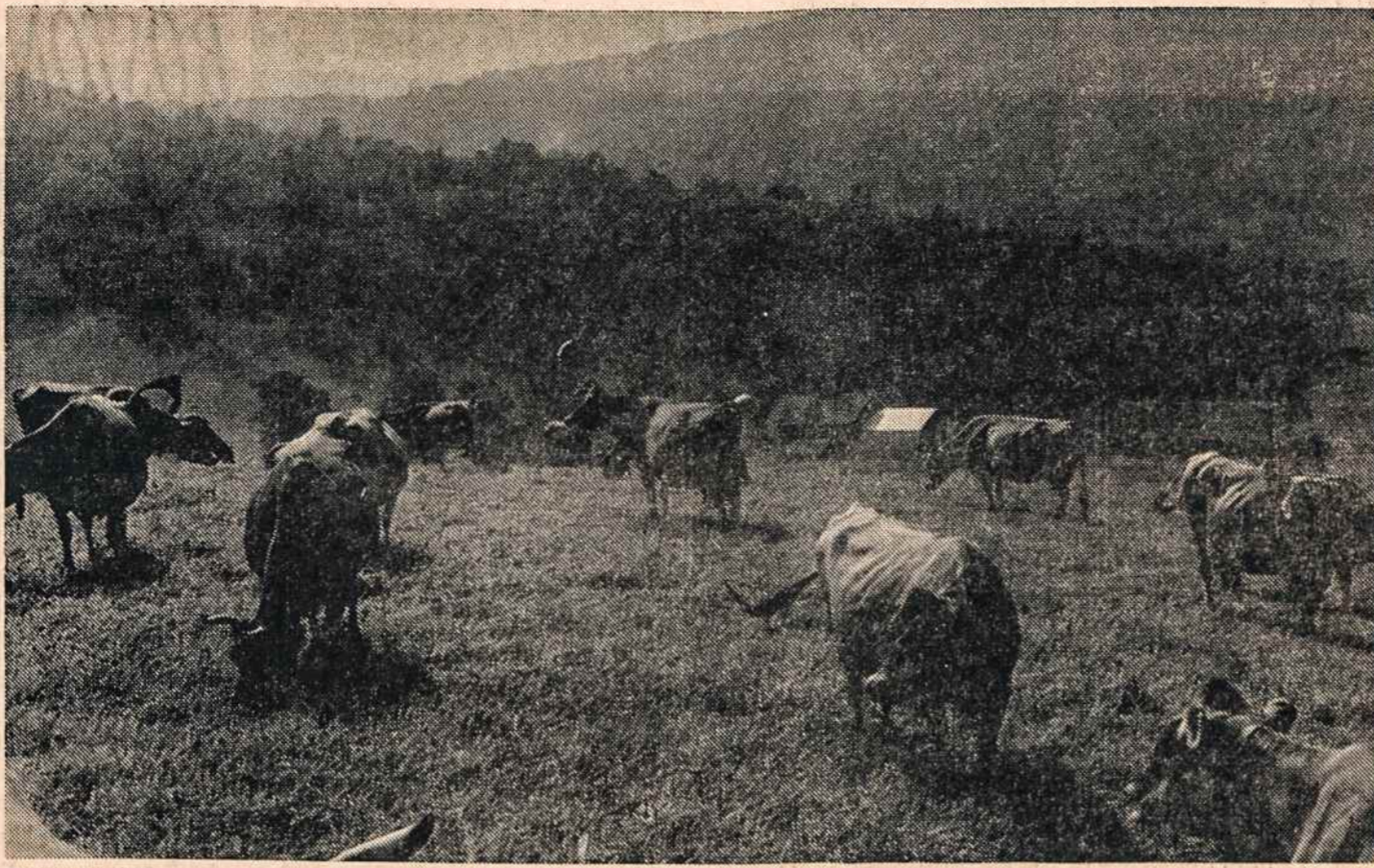
(1) bendruomeniniu apsilaidimu ir tautinio solidarumo atšalimu;

(2) nerūpestingumu lietuvių kalbai ir lituanistikos studijoms;

(3) mišrių šeimų sudarymu ir tautinės gyvybės žlugdymu;

(4) stoka dėmesio ir pastangų tautinei kultūrai, spaudai bei draugijoms ir stoka veržlumo mokytis; ir

(5) nebranginimu tautos praeities bei tautinių papročių ir pasidavimu svetimų papročių įtakai. — Tai yra nusikaltimai prieš Lietuvių Chartos 1-4 ir 6-10 priesakus.

GANYKLOJE.

Nuotr. V. Maželio.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

DISPLAY

GENERAL CONTRACTING
Plumbing and Plastering
Cement Work
Lowest Rates - Special consideration to Religious groups. — Call: UL 8-3470
Bet. 9 and 11:30 A.M. except Tues.

VOKIŠKI RANKDARBIAI
Pirmos rūšies pavyzdžiai atklotėm ir pagalm. Importuota drobė, kilimai, spurgai, mežginiai ir kt.
SELMA'S ART SHOP
1661 2nd Avenue (86 St.), N. Y. C.
Tel. SA 2-6469

ORTHOPEDIC SHOE CLINIC
Shoes made to order to fit every foot — All shoes and lasts made on premises — Shoe consultant for hard-to-fit feet — Shoes made to prescription, ASK YOUR DOCTOR
Virginia 7-8000
89-09 Jamaica Ave. Woodhaven

ED CASO
And His Miami Beach Orchestra
Distinctive Dance Music and Entertainment
3 to 18 piece orchestra
DE 9-6340 — DE 9-6340

SAM MARKS
for the latest styles in
DRESS SUITS
for Rent
All in lightweight materials
The latest styles for

FORMAL AFFAIRS WEDDINGS
There is no substitute for custom fit in your appearance.

CUSTOM TAILOR
All types of alterations
381 So. B'way YO 9-6219

RESTAURANTS
KARL'S Mariners Inn — Lunch or dine where cuisine and scenic beauty excel. Sea food, lobsters, steaks, chops. For reservations call AN 1-9756; if no answer, ANDREW 1-8111. Bayview Ave. & James St. Northport (turn North on 25A) — Enjoy the Bay-View.

HILLMANN'S RESTAURANT
Private Dining Rooms for Weddings, Banquets and all festive occasions. Seating 20-95 people. — 1 Fordham Road, Bronx 68, N. Y. For reservations call — FO 7-2610

OIL & HEAT
MICHAEL'S FUEL & OIL CO.
Complete Heating Installation. General Motors Delco-Heating. Licensed. 1815 GATES AVE. (bet. Onderdonk & Seneca Ave.), Ridgewood 27, N. Y. — Tel. VA 1-9235. Plumbers Lic. No. 7843

FUNERAL HOMES
HENRY WEYDIG & SON Inc.
FUNERAL HOME
Flushing 9-8563
CHARLES WEYDIG, Lic. Mgr.
13-39 122nd St., College Point, N.Y.

REAL ESTATE
Queens Springfield Gardens, Christ the King Parish. Brick detached English Tudor, 5 bedrooms, 2 complete bathrms, garage, terrace, large living rm, full sized dining rm, dinette, large kitchen, oil steam heat, storms & screens; near transit, schools and shopping. \$27,500. Owner. BU 8-1873

REAL ESTATE
Bronx — Parkchester Vicinity 2 family house, 2 apartments, 5 and 6 rooms, vacant on possession, ideal mother & daughter, oil hot water heat; near transit, shopping, schools, St. Anthony Parish. Immediate possession on title. Excellent buy price in \$20's — TY 2-2755.

REAL ESTATE
Baldwin, L.I. St. Christopher's Parish — 7 room Colonial, 4 bedrooms, 1½ baths, eat-in kitchen, very large unfinished attic, attached garage; near transit, shopping, schools. Immediate possession on title. Excellent buy price to appreciate. \$22,900. — 516 BA 3-8691.

SEA FORD
NEW HIGH RANCH, 6 Rooms, 3 Bedrooms, 1½ Baths, Cabinet lined kitchens, full basement attached, garage — \$18,990 — BUILDER: CA 1-5511

REAL ESTATE
SAINT RAIMOND'S PARISH
One Family 8 Rooms \$17,000
SMALL CASH
PETRAGLA — SY 2-2025
Also Many Other Fine Buys
46 Westchester Square, Bronx, N.Y.

nu per kiemą, J. Gaidelio — Tylėk, svajonės nepavyssi (sopranos solo ir vyrų chorui), J. Zdaniaus — Mergaitė, Br. Budriūno — Rugiagėlės (moterų chorui), dr. L.J. Šimučio — Laisvės aidai.

Chorai bei ansambliai sudomėję kantatomis ir dainomis, gali kreiptis informacijų pas Alice Stephens, Chicago Conservatory College, 64 East Van Buren St., Chicago, Ill. Kūriniai vėliau bus pavesti muzikos archyvu.

Dainorėlio "Lėk, sakalėli" atspausa 2,500 egz. Dainorėliai pavesti Muzikos Archyvu 2345 West 56 Str., Chicago 36, Ill.

Iš gauto procento paremtas V. K. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" išleidimas. Pelno su procentais buvo gauta 8, 515.84 dol.

Diplomuotas ekonomistas
Juozas Audėnas
registruotas investavimo fondų atstovas priima interesantus investavimo reikalais — 109 Warwick St. Brooklyn 7, N. Y.
Tel.: TA 7-9518 • PL 3-6628

DISPLAY
LISENA NORDINE — Graduate Swedish Institute, est. over 16 yrs. Licensed - Hospital trained - Massage - Modern Gym. Member N.Y. State Soc. of Medical Masseurs. — LADIES ONLY, 158 5th Ave. (Cor. 3rd St.), P. H. A. M., N. Y. — Call: PE 8-3602

John O. MOONEY CO., Inc. WEDDING INVITATIONS 6 day service; Envelopes immediately. 3 day service at extra charge in N.Y. at the Waldorf Astoria, Studios at Fleetwood station. 699 McQuesten Pkwy North, Mount Vernon, N.Y. Call MO 4-4456

BRONXWOOD LUMBER & SUPPLY CO., Inc. Plywood, Lumber & Millwork. Frames, Sash, Doors, Peg board, Mouldings, Millwork, Builders hardware and supplies. Plaid stamps given on cash and carry orders. Open Wed. eves. 7 to 9 p.m., also Sat. 8 a.m. to 1 p.m. — 801 E. 224th Street, Bronx, NY, KI 7-5800

PAINT YOUR HOUSE \$190 ONLY We paint the average EXTERIOR HOUSE of 1000 sq. ft. stucco, brick, masonry and all types of shingles. Best quality, beautiful; job guaranteed. — MR. ANTHONY — Eves. CL 9-2869; Days (516) HU 7-8153.

A. ANDRIUSKEVIČIUS
LAIKRODININKAS — JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y. VI 7-2573

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. Tel. NEWton 9-6620

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papildomai kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skrandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polidrominiai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRŪCAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

PARK-HILL REALTY
REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Virginia 3-1477
Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokerlopi apsidrausti; čia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petrauskas

HAVEN REALTY
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
Asbury Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel. PR 4-7788
Svarūs kambariai, rami vieta, pigūs ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. Mačiuliai, savininkai

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS
(LONG PLAY HI-FI LITHUANIAN RECORDS)

Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ansam. 16 dainų (stereo \$5.00)	\$4.00
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis, 14 liet. dainų akomp. gitara	5.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai, 2 pl. su 24 liet. šokių ir dainų	8.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stuko leid. 14 taut. šokių	4.00
Težyd! Vėliai Lietuva, Vydū šoro įdainuota 17 liet. dainų	4.00
Lietuviški šokiai, akordionu K. Daubaro įgrota 18 liet. šokių	4.00
Mylėsi Lietuvą iš tolo, E. Čerčenės komp. įdainuota 12 liet. dainų	4.00
Mylėsi Lietuvą iš tolo, E. Čerčenės komp. įdainuota 12 rinktinų dainų	4.00
Lietuvos Kanklės, 14 liet. kūrinių, vnt. O. Mikulskienė (stereo \$5.00)	4.00
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno Ansamblio 11 kalėdinių giesmių	5.00
Tėvynėi aukojam, Dainavos Ansamblio, 14 liet. dainų (stereo \$6.00)	5.00
Mes padainuosim, Ciurlionio ansamb. 16 liet. dainų (stereo \$7.50)	6.50
Lietuviški maršai, Br. Jonušo įgrota 12 liet. patrijotinių maršų	7.00
Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 liet. dainos solo	5.00
A. Sabaniausko, po 12 dainų-šokių, X ir XI albumai po \$5.00	10.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 liet. dainų ir šokių	4.50
S. Barkauso radio vak. dainuoja, 10 kalėdinių ir 10 liet. dainų	5.00
Iš Rūtų šalėlis, A. Stephens, 7 kalėd. giesmės ir 10 liet. dainų	5.00
Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūrinių (stereo \$7.00)	6.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muzikos šokiai, solo	6.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo	6.00
Milžino paunksmė, Montrelio liet. dramos teatro 3 plokšt. albumas	15.00
Zirginėliai, Montrelio liet. dramos vaikams pasaka	5.00
Trijų metų Irutė, Ir. Giečiūtės 8 liet. patrijotinės vaikams dainos	5.00
Lietuviški dainų, šokių, poikų, zukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Lithuanian 2-speed record course (2 plokštėlis ir du žodynėliai)	3.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių (stereo) po \$5.00	50.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221
• Persiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50¢ •

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

D. Stankaitytė ir St. Baras išpildys programą koncerte, kurį rengia A.L.B. New Yorko apygarda drauge su Studentų Sąjunga. Koncertas bus lapkričio 30 Statler-Hilton viešbučio didžioje salėje. Solistam akompanuos pianistas A. Mrozinskas. Po programos bus šokiai. Tam pačiam viešbuty tuometu įvyks Studentų S-gos suvažiavimas. Koncertas bus jo dalimi ir kartu gera proga New Yorko lietuviams pabendrauti su mūsų jaunimu.

LK Mokslo Akademijos New Yorko židinio susirinkimas bus spalio 26, šeštadienį 11 v. Fordhamo universitete, Rusų Mokslo Institute, King O'Neill pastate, kamb. 1.

Kun. Pranas Vaseris, Melbourne lietuvių kapelionas, atvyko į New Yorką ir sustojo pas kun. L. Jankų Balfo centre. Amerikoje jis išbuvo ketvertą mėnesių, dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Toronte. Iš New Yorko keliauja Europon, kur aplankys Angliją, Vokietiją, Prancūziją, Italiją. Iš Italijos laivu grįš atgal Australijon.

NUOŠIRDĖ PADĖKA

Lietuvių komitetas pasaulinei parodai nuoširdžiai dėkoja organizacijom bei asmenim, kurie, supratę komiteto darbų svarbą, prisidėję savo dosniais aukais, būtent:

New Jersey Lietuvių Tarybai už 150 dolerių, Brooklyno Moterų Vienybei už 100 dol., Chicagoškiamis — Mr. John Pakel už 100 dol., Mr. Justin Mac Kiewich už 50 dol. ir Mr. J. Lieponiui už 50 dol., Maspethiečiams Mrs. Frances Pazusis ir Victor Grigas, prisidėjusiems po penkinę, Jonui Kariui iš Bridgeport, Conn. už 10 dol., Benediktui Paplauskui iš Methuen, Mass. už penkinę. Gerbiamiems Pensylvanijos klebonams — kun. W.J. Vėžiui iš Tamaqua ir kun. J. Neveravičiui iš Maizeville už pažadą apmokėti visas kelionės išlaidas vietos choristams, vykstantiems į pasaulinę parodą.

Tai labai gražūs pavyzdžiai visiems lietuviams nelaukti pakartotinių raginimų, skubėti į talką tiem, kurie dirba svarbių ir kilnių darbų tėvynės Lietuvos vardui išgarsinti.

Visais su aukomis susijusiais reikalais prašoma kreiptis į finansų sekcijos narius adresu: Kun. Dr. Stasys Valiušaitis, St. Leonard's High School, 852 Cypress Ave., Brooklyn 27, N. Y.; A. Šetikas, 84-11 101 Street, Richmond Hill 18, N.Y. W. Dilis, 543 So. Clinton St., East Orange, N.J.

LKPP Finansų Komisija

KURSAI UZSIENIEČIAMS

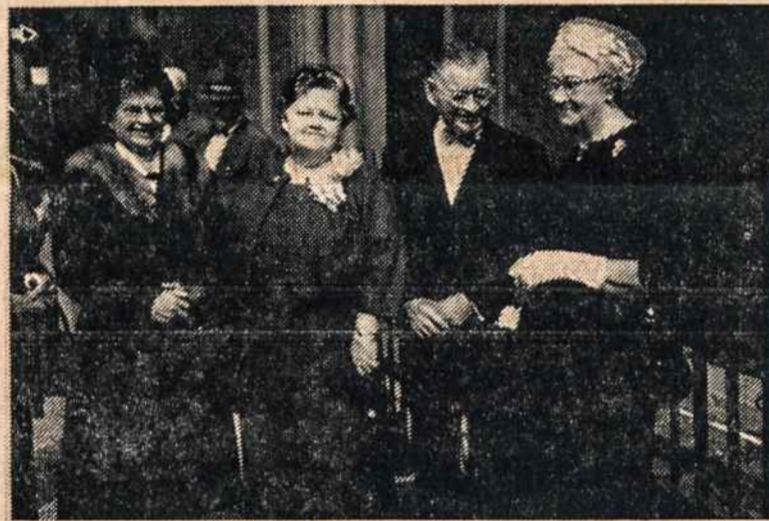
Kalbų centras, 155 W. 72 St. New Yorke pradeda kursus tiems, kurie nori gauti Amerikos pilietybę.

Gyveną New Yorke ir moką šiek tiek angliškai kalbėti ir rašyti, prašomi tuos šešių savaitių kursus lankyti. Kursai bus kiekvieną ketvirtadienį nuo 730 v. iki 9:30 v.v. Prasideda spalio 17. Kalbų centras taip pat duoda anglų kalbos pamokas svetimšaliams ir moko kitų modernių kalbų.

Lietuvių Atletų Klubo vedėjui D. Averkai L.D.K. Birutės karininkų šeimų moterų draugijos New Yorko skyriaus valdyba reikią nuoširdžią padėką už leidimą pasinaudoti klubo patalpa ir visokeriopą pagalbą ruošiant draugijos pobūvį.

Už a.a. Pranciškaus Ramanausko vėlę jo mirties metinių proga mišios bus spalio 17 8:30 v. Angelų Karalienės bažnyčioje. Velionies giminės, draugai ir pažįstami prašomi dalyvauti pamaldose ir pasimelsti. Prašo brolis Antanas Ramanauskas.

Nauja kuopos valdyba. Rugsėjo 22 įvyko New Yorko moksleivių ateitininkų susirinkimas, kuriame abituriantai atsivieškino ir perdavė pareigas jaunesniems. Naują valdybą sudaro Algimantas Balsys — pirmininkas; Petras Vainius — vicepirmininkas; Birutė Barauskaitė — sekretorė ir Marytė Sandanavičiūtė — išdinkė. Naujoji valdyba spalio 19, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje tuoj po vienuoliktos val. pamaldų kviečia bendrą kuopos susirinkimą. Prašoma visų kuo gausiau dalyvauti.

A. J. Terebeizai (v.) atšventė verdybinio gyvenimo 40 metų sukaktį

A. J. TEREBEIZŲ SUKAKTIS

Rugsėjo 8 savo namuose atšventė vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį. Šia proga norime išreikšti nuoširdžią padėką savo dukrai Johanai ir dukraitei Julianne Reidat už užprašytas mūsų intencija mišias, kurias aukėjo kun. dr. S. Valiušaitis Apreiškimo parapijos bažnyčioje, ir už popiežiaus palaiminimo išrūpinimą.

Dėkojame psbrolui ir brolienei M. Senkevičiam už atvykimą iš Toronto, Kanados, sėstutei J. Sluoksnaitienei su sūnum Albertu iš Waterbury, Conn., šeimninkei A. Rainienei už paruoštus pietus, Kazuiui Račkauskui už vaišių pravedimą ir visiems kitiems, kurie

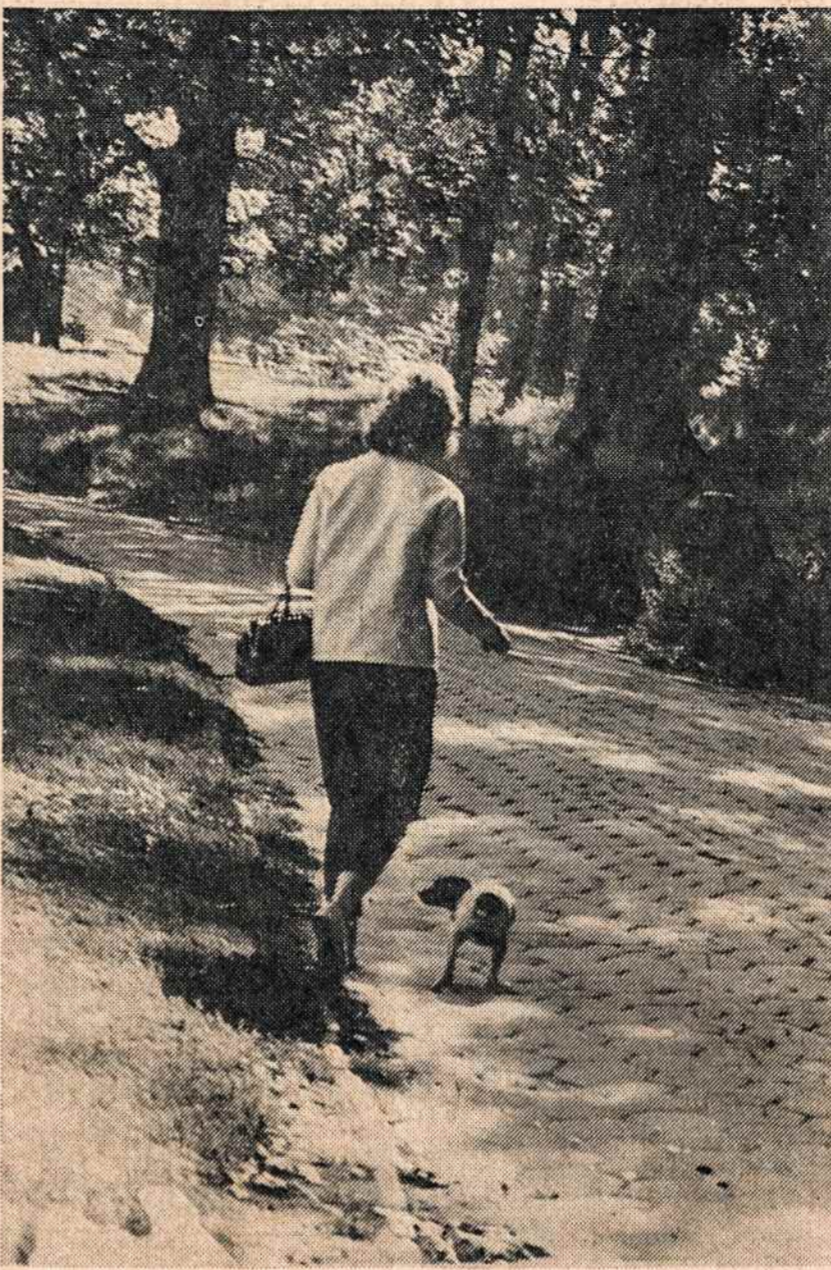
mus pagerbė savo atsilankymu ir dovanomis.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

Antanas ir Julija Terebeizai

Reikalingas sargas (Janitor) naujam 67 butų namui Bostono priemiestyje. Butas ir geras atlyginimas. Kreiptis — J. Rastys, 330 Harvard St., Cambridge 39, Mass. Tel: 491-0840.

Išnuomojamas butas iš 5 kambarių ir vonios. Mėnesiui 70 dol. Reikia pasirašyti dviejų metų nuomos sutartį. Pagedaujama saugę. Telefonas — EM 6-3540.

NEW YORKO parke rudenį. Nuotr. P. Ažuolo.

DAINŲ ŠVENTĖS REPERTUARAS

New Yorko-New Jersey lietuvių chorvedžių susirinkimo sudaryta parodos lietuvių dainų šventės repertuaro komisija iš prof. K.V. Banaičio, Vl. Baltrušaičio, M. Cibo, J. Čižausko, Alg. Kačanausko, M. Liuberskio, V. Mamaičio, K. Vasiliausko, A. Vismino ir prof. J. Žilevičiaus, 1963 rugsėjo 3 posėdyje, pirmininkaujant Alg. Kačanauskui ir sekretoriaujant V. Mamaičiui, nustatė ir priėmė šį dainų šventės repertuarą:

1. Jungtinių Amerikos Valsčių Himnas — J. S. Smith.
2. Lietuvos Himnas — Dr. V. Kudirka.
3. Himnas už tėvynę — A. Kačanauskas.
4. Pasakyk, mergele — J. Žilevičius.
5. Ko liūdi, putinėli — J. Naujalis.
6. Siltas, gražus rudenėlis — J. Gruodis.
7. Po aukštus kalnus — K. V. Banaitis.
8. Verkia mergelė — J. Staraka.
9. Dainininkų maršas — J. Gaidelis.
10. Piovėjas — J. Kačinskas.
11. Kur giria žaliuoja — J. Gudavičius.
12. Už jūrelių, už marelių — J. Bendorius.
13. Mano tėviškė — J. Stančiūnas.
14. Lietuviais esame mes gimė — St. Šimkus.
15. Lietuviais esame mes gimė — St. Šimkus.
16. Aštuonytis (taut. šokis moterų chorui) — J. Švedas.

PARENGIMAI NEW YORKE

Spalių 19 — Great Neck vyčių šokiai Atsimainymo parapijos salėje, Maspeth.

Spalių 20 — Ateities koncertas Commodore viešbučio salėje.

Lapkričio 9 — Korp. Neo Lithuania metinė šventė Ridge-wood Lanes salėje.

Lapkričio 10 — Skautų metinė šventė Apreiškimo parapijos salėje.

Lapkričio 16 — Sportininkų rudens vakaras, Atletų klubo rengiamas.

Lapkričio 17 — Vaidinimas Sekminių vainikas; rengia vyčiai Apreiškimo par. salėje.

Lapkričio 23 — Kariuomenės šventės minėjimas Apreiškimo par. salėje; rengia Veteranų Sąjungos valdyba.

Lapkričio 23 — A.L. Inž. ir Archit. S-gos rudens balius.

Lapkričio 30 — Solistų D. Stankaitytės ir St. Baro koncertas ir šokiai Statler-Hilton viešbučio salėje; rengia ALB New Yorko apyg. valdyba ir Studentų Sąjunga.

Gruodžio 8 — P.L.K.O. S-gos valdybos rengiama katalikių moterų akcijos studijų diena.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas Saievas salėje; rengia Atletų klubas.

Numatomus parengimus pranešti: S. Dzikiui, 89-17 97 Str. Woodhaven, VI 7-5113.

BOSTONO ŽINIOS

Kristaus Karaliaus minėjimas rengiamas Bostono ateitininkų spalio 27, sekmadienį. Iš ryto 10 val. šv. Petro bažnyčioje vėliavos šventinimas ir mišios. Popiet 2:30 val. minėjimas Tautinės Sąjungos namuose. Paskaita skaitys Kęstutis Kudžma iš New Yorko.

Kan. Mykolui Vaitkui, sulaukusiam 80 metų, Bostone lapkričio 16 ruošiamas pagerbimas lietuvių piliečių salėje. Pradžią 6:30 val. vak.

Studentų ateitininkų draugovės susirinkimas įvyko spalio 13, sekmadienį, Dariaus ir Girėno posto namuose. Susirinkime buvo pranešimas ir diskusijos spaudoje keliamu klausimu: konservatyvinė ir liberalinė linkmė Vatikano antrame bažnytiniame susirinkime. Tuo klausimu kalbėjo stud. R. Girnius ir O. Sermukšnytė. Žodį tarė Ateitininkų Federacijos vadovas dr. Juozas Girnius. Dalyvavo svečių ateitininkų iš New Yorko ir Patersono. Draugovė yra nutarusi Kristaus Karaliaus šventei įsigyti savo vėliavą.

Norma Razvadauskaitė, baigusi Browno universitetą Providence biologijos magistrės laipsniu, gavo mokytojos darbą Newtonville aukštesnėje mokykloje šalia Bostono. Bostone gyvena jos motina ir sesuo Glorija, kuri prancūzų kalbą studijuoja Bostono kolegijoje. Tėvas prieš keletą metų miręs. Norma Razvadauskaitė anksčiau mokėsi šv. Petro lietuvių parapijos mokykloje ir Emanuelio kolegijoje. Nauja magistrė yra trečios kartos lietuvaitė. Abu jos tėvai gimę jau Amerikoje, tačiau ji laisvai kalba lietuviškai ir uoliai dalyvauja lietuviškoje jaunimo veiloje.

NORMA F. RAZVADAUSKAITE

Bostono ASD ir Korp! Vytis lapkričio 16, šeštadienį, 7:30 v.l. vak. latvių namuose ruošia vakarą. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Sv. Petro parapijos CYO lapkričio 17 d. ruošia bazarą. Pelnas eis orkestrui išlaikyti.

Amerikos Balsas savo radijo transliacijoje į Lietuvą spalio 2 perdavė pasikalbėjimą su Bostone gyvenančia Tamošaičių šeima. Kalbėtasi, ką veikia Amerikos jaunimas.

Skautėm mergaitėm rekolencijos spalio 10-12 šv. Petro bažnyčioje pravedė kun. dr. Tomas Žiuraitis, O.P.

Vytautas Skrinska, vaistinininkas, atsikėlęs iš Worcesterio į Bostoną, ši rudenį kandidatuoja į lietuvių piliečių draugijos direktorius.

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Telef. — APplegate 7-7083

WILLIAM J. DRAKE

DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Hlckroy 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. Evergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNI KOPYLIČIA

423 METROPOLITAN AVE.

Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME

Moderni kopyčia - Air conditioned

A. J. BALTON-BALTRONAS

Licensed Manager

& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

Balsamuotojas

231 BEDFORD AVE.

Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

-Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway station)

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiama garbingas laidotuves

Kopyčios nemokamai visose

miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI

Laidotuvų direktorius

MODERNISKA KOPYLIČIA

su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N. Y.

GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET

NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME

INC.

PETRAS KARALIUS, sav.

Laidotuvų direktorius

ir balsamuotojas

74 PROVIDENCE ST.

Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

PRANAS VAITKUS

Laidotuvų Direktorius

ir balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška kopyčia šer-

menimis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

iausiomis kainomis. Kainos tos

pačios ir į kitus miestus.

Reikiate saukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway

So. Boston, Mass.

Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame vi-

suose reikaluose, atydziai iš-

pildome kiekvieną pagedavim-

mą. Jūs galite pilnai pasiti-

kėti mūsų patarnavimu ikd

visų smulkmenų laidojimo

reikaluose.

Joseph C. Lubin

Funeral Director

Telefonas: 268-5185

Spalio 20, sekmadienį

ATEITIES KONCERTAS

COMMODORE viesbutyje, East Ballroom salėje
42 STREET ir LEXINGTON AVE. kamps, New Yorke

Programoje dalyvauja:

aktorė - rašytoja **B. PUKELEVICIŪTĖ**

solistė **L. ŠUKYTĖ**

pianistas **M. MOTEKAITIS**

visi pirmą kartą New Yorke!

PO KONCERTO — ŠOKIAI • Koncerto pradžia 6 val., šokiai 8 val. vak.

COMMODORE viesbutis yra prie pat Grand Central stoties. Pasiekiamas IRT Lexington linijos traukiniu; išilpti 42nd Street stotyje.

JAU 22 METAI!

WEVD LIETUVOS ATSIMINIMU

RADIO VALANDA

ŠEŠTADIENIAIS NUO 5.30 6.30 P.M.

DIREKTORIUS JOKŪBAS J.

STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201